У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 84. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 6-го ТРАВНЯ 1971 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 6, 1971 No. 84. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 5 травня 1971

В АМЕРИЦІ

ДЕПАРТАМЕНТ ЮСТИЦІЇ І СУДИ МОЖУТЬ ДАТИ в окремих важливих випадках дозвіл на встановлення таємних підслухових апаратів — для запису телефонічних і інших розмов. Минулого року було здійснено 597 таких записів, а за чотири місяці цього року — 302. Значне збільшення таємних підслухувань і записів розмов відбулося головно на вимогу Департаменту Юстиції, при чому найбільше в стейті Ню Джерзі, у зв'язку з боротьбою проти організованих злочинів.

ПОЛІТИЧНІ ДІЯЧІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ, що вперше за цю декаду Південь ЗСА буде відігравати важливу, а може й найголовнішу ролю в президентських виборах у 1972 році. Припускають, що консервативні кандидати здобудуть там більше голосів, ніж дотепер.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН У СВОЇЙ РАДІОПРОМОВІ, виголошеній в Лагуна Біч у Каліфорнії, сказав, що уряд зробить все можливе, щоб допомогти американським фармерам мати кращі прибутки за їх важливу й успішну працю. Президент сказав, що буде збільшений експорт сільсько - господарських продуктів за кордон і що Уряд подасть фармерам організовану допомогу в боротьбі проти пошестей захворювань свійських тварин.

НЕ ВІДОМО, ЧИ В 1972 РОЦІ БУДЕ передано Окінаву, де є американська військова база, до рук власника того острова — Японії. Політичні і промислові кола в ЗСА пов'язують розв'язку тієї проблеми з економічною політикою ЗСА щодо Японії, домагаючись обмеження японського текстильного імпорту. Важливе слово в цім питанні має Сенат, де сенатори з Півдня вимагають обмеження довозу японських текстильних виробів до ЗСА, бо вони підривають американську текстильну індустрію.

ЗААРЕШТОВАНА ЛЕСЛІ БЕЙКОН ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ вже третій день відповідати на деякі запитання поліції в Сіятлі. Її було заарештовано у зв'язку з підкладенням бомби під будинок федерального Уряду у Вашингтоні, Д. К. Леслі Бейкон з дочкою багатих батьків з Каліфорнії і прихильницею лівих „миротворців".

В АМЕРИКАНСЬКИХ УРЯДОВИХ КОЛАХ прихильно зустріли вістку, що Швеція хотіла б перебрати на себе опіку над усіми воєннополоненими у В'єтнамі — над полоненими американцями і північними в'єтнамцями. Усіх їх мали б перевезти на шведську територію аж до часу остаточного закінчення війни. През. Ніксон заявив, що ЗСА не можуть відкликати всіх своїх вояків з В'єтнаму доти, доки у руках північних в'єтнамців та В'єтконгу будуть полонені американські вояки.

ЗАСУДЖЕНИЙ НА 99 РОКІВ ТЮРМИ ДЖЕЙМС РЕЙ, вбивця провідника негритянського руху д-ра Мартіна Лютера Кінґа, намагався втекти на волю із стейтової в'язниці в Теннесі. Рея схопила сторожа ще перед тим, як він зміг проникнути поза мури в'язниці.

СТЕЙТ НЮ ДЖЕРЗІ СХВАЛИВ зниження віку виборців до 18 років життя. Таким чином, вже 27 стейтів ЗСА схвалили новий закон про зниження віку виборців до місцевих і стейтових леґіслятур та до федерального Уряду.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКИЙ КОМПОЗИТОР МІКІС ТЕОДОРАКІС ВІДМОВИВСЯ вернутись до Греції з закордону, куди виїхав після звільнення його з в'язниці, і відкинув пропозицію, що правий уряд Георга Пападопулоса гарантує йому свободу його музичної творчости. Теодоракіс належить, разом з гуртом грецьких інтелектуалів, до так званої „З'єднаної грецької лівиці", яка стоїть під командою комуністів.

У РЕҐЕНСБУРҐУ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВЕДЕТЬСЯ судову розправу проти трьох колишніх старшин ґітлерської поліції, які брали участь у вбивстві 33.771 жидів із Києва у Бабиному Ярі. Обвинувачені належали до стаціонованої в Україні за німецької окупації поліції. Тими оскарженими є 79-літній майор Мартін Бессер, 57-літній майор Енґельберт Кройцер у 65-річний Фріц Форберг. Припускають, що та судова розправа триватиме три місяці.

ШВЕЦІЯ ЗАПРОПОНУВАЛА, що вона готова перевезти з Північного і Південного В'єтнаму воєнних полонених та примістити їх у себе до часу остаточного замирення. Ця пропозиція стосується особливо американських воєнних полонених у комуністичному Північному В'єтнамі. Президент Ніксон негайно прийняв ту пропозицію та заявив, що Уряд переведе із Швецією дипломатичні розмови на цю тему.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ПЕРЕБУВАВ 10 днів секретар Армії Стенлі Резор. Він хвалив поступ „в'єтнамізації", себто побільшення і скріплення південно - в'єтнамських збройних сил, але передбачив „важкі часи впереді" — з уваги на відкликування з В'єтнаму американських збройних сил.

НА ЦЕЙЛЬОНІ ПРОМИНУВ 4-денний період, в якому повстанці могли зголошуватись до властей на основі амнестії. Уряд твердить, що зголосилось 998 осіб. Однак в цілому ряді місцевостей поновились терористичні акти.

ШВЕДСЬКИЙ ПРЕСТОЛОНАСТУПНИК ҐУСТАВ СКІНЧИВ 25 років і правитиме, як реґент, коли його дідунь, 88-літній король Ґустав УІ Адольф буде за кордоном, та стане королем, коли названий старенький монарх помре.

В ІТАЛІЇ ЗВІЛЬНЕНО з в'язниці американського військового дезертира, ветерана В'єтнамської війни, Рафаеле Мінікіелльо, який півтори року тому, стероризувавши пільота й залогу великого пасажирського літака, примусив його летіти з Лос Анджелесу в Каліфорнії почерез Ню Йорк до Риму. Засуджений спершу на 30 років в'язниці, 21- Мінікіелльо вийшов на волю внаслідок загальної амнестії.

АЛЕКСАНДЕР ДУБЧЕК Є ТЕПЕР керівником автомобільного гаражу в Братиславі на Словаччині. Дубчек був першим секретарем компартії в ЧССР, який повів був лібералізуючу політику, що обурила Москву, яка перевела інвазію до ЧССР. Опісля Дубчека скинули з усіх державних становищ і виключили з партії. Дубчек доїздить автобусом до своєї праці і люди вдають, що не бачать його; всім відомо, що він прагне, щоб залишили його в спокою.

МОНСІНЬЙОР ВАСИЛЬ ЛОСТИН НАЙМЕНОВАНИЙ НА ЄПИСКОПА УКЦ

Філядельфія. — Бюро інформацій Української Католицької Дієцезії в окремому повідомленні з 4-го травня 1971 р. та під заголовком: „Папа Павло вивищує Монсіньйора Лостина до Єпископа" дослівно подав:

У вівторок, 4-го травня 1971, Преосвященний Люїджі Раймонді, Апостольський Делеґат у З'єднаних Стейтах, повідомив про підвищення Всечеснішого Монсіньйора Василя Г. Лостина до єпископства. Єпископ-номінат Лостин призначений на помічника для Високопреосвященного Амврозія Сенишина, Архиєпископа Філядельфії для українців католиків у З'єднаних Стейтах. Його найменування збільшує тепер загальну кількість Української Католицької Ієрархії у вільному світі до де'вятнадцять.

Єпископ-номінат Лостин є сином Юлії (з дому Петришин) та покійного Іваня Лостина. Він народився в Чесапік Сіті, Меріленд, та був членом української католицької парафії св. Василія Великого. Навчався в школі св. Василія у Філядельфії. Після того, як він виявив своє бажання стати священиком, Василя прийнято до підготовної семінарії св. Василія у Стемфорді, Коннектикат. В червні 1953 року він здобув свій ступінь бакалявра в колеґії св. Василія, що також є в Стемфорді. Покійний Архиєпископ Константин Богачевський вислав Василя до Католицького Університету у Вашингтоні на теологічні студії. В червні 1957 він здобув ступінь маґістра в теології та був висвячений на священика в українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії. 15-го листопада 1958 отець Василь був призначений секретарем (Архиєпископської) канцелярії. Від 1958 до 1962 служив адміністратором в кількох парафіях у Філядельфії та околиці.

В 1962-му році Архиєпископ Амврозій Сенишин наменував отця Лостина на свого особистого секретаря і в 1964-му році на члена Архидієцезальної Будівельної Комісії. В 1966-му році отець Лостин був призначений архидієцезальним контролером і консультором. 16-го липня 1968-го р. Папа Павло VI підніс його до рангу папського капеляна з титулом всечеснішого монсіньйора.

Монсіньйор Лостин також очолює Інформаційне Бюро Української Католицької Архидієцезії та є екзекутивним директором Забезпеченевої Комісії. Єпископ-номінат є також основником і президентом „Вознесіння" — мешканевої будівлі для старших віком громадян.

Найвищий суд вирішив, що лави присяжних можуть проголошувати кару смерти

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСА прийняв на свої сесії, яка відбулася в понеділок 3-го травня ц.р., постанову, що лави присяжних можуть проголошувати смертні вироки, як також засуджувати на досмертну в'язницю. Цим своїм рішенням, винесеним шість голосами проти трьох, Найвищий Суд відкинув домагання визнати незаконними і незгідними з Конституцією смертні вироки і заперечив леґальні застереження проти них у багатьох стейтах, у висліді якої кількість засуджених до кари смерти, але ж із відкладенням виконання вироку, збільшилася до 648 у всіх стейтах ЗСА. Наслідком леґальних заперечень проти неконституційности смертних вироків, винесених лавами присяжних в різних стейтах, була встановлена мораторія щодо виконання винесених вироків і щойно тепер по мораторії скасував своїм рішенням Найвищий Суд. Водночас із рішенням про законність винесених лавами присяжних смертних вироків Найвищий Суд постановив, що ці ж лави присяжних мають право визначати вину підсудного і водночас із цим безпосередньо вирішувати накладання кари смерти без дальшої доказової процедури. Згідно із теперішнім станом кара смерти вже скасована у 12 стейтах, протеж обов'язує вона й далі в 38 інших стейтах ЗСА.

У Вашингтоні арештовано в понеділок 7 000 демонстрантів, у вівторок 2 680

Вашингтон. — Починаючи з понеділка 3 травня ц.р., тут продовжуються антивоєнні демонстрації, зорганізовані пацифістами із „Племени травневого дня", в яких бере участь головним чином молодь. Демонстранти не змогли здійснити поставленого собі завдання: перевалити дорогу службовців до федеральних установ у Вашингтоні, зокрема ж до Пентагону. Сконсиґнована поліція і національна ґвардія ударемнила їхні пляни, обсадивши всі важливі шляхові вузли, мости тощо. У висліді спротиву демонстрантів в різних місцях Вашингтону арештовано в понеділок яких 7 000 демонстрантів. Арештованих тримали спочатку на одній із спортових площ і потім перевезли до Вашингтонського Колісею. Після полагоди коротких формальностей і сплати грошової кари в сумі 10 долярів більшість арештованих були звільнені. Демонстрації продовжувалися також у вівторок. Демонстранти, не маючи змоги перервати комунікацію до Вашингтону, зосередилися перед будинком Департаменту Юстиції і пікетували там „сидячий страйк", викрикуючи і співаючи. Розганяючи демонстрантів поліція арештувала цього дня 2 680 осіб, поміж ними багато із тих, що були арештовані і звільнені попереднього дня. Під час демонстрації перед Департаментом Юстиції аґенти ФБІ арештували пошукуваного стежними листами антивоєнного активіста Джана Фройнса із групи Сімох чикаґівських конспіраторів після того, як він виголосив підбурюючу промову до демонстрантів.

Відбудеться наукова конференція на тему „Захід і Українська Революція"

Монтреаль. — В п'ятницю 7-го травня ц. р. по полудні буде відбуватися тут наукова сесія влаштовувана спільно Північно - Східньою Слов'янською Конференцією Славістичних Студій та Українською Вільною Академією Наук у ЗСА. Темою цієї наукової сесії буде „Захід і українська проблема". У програмі сесії, що нею проводитиме, як предсідник і коментатор проф. Тарас Гунчак з доручення УВАН у ЗСА, передбачені доповіді проф. Олега С. Федишина „Центральні держави й українська революція", д-ра Константина Варварова „Американські відношення до українських державних аспірацій" та проф. Джоржа А. Брінклі „Політика альянтів і французька інтервенція в Україні". Відбудеться наукова сесія у приміщеннях Sir George Williams University.

УККА закликає крайові організації до участи в похоронах св. п. Блаженнішого Митрополита Іоана

Ню Йорк. — Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки звернулася із закликом до всіх українських крайових організацій Америки, щоб вони делеґували своїх представників до участи в архиєпископських похоронах світлої пам'яти Блаженнішого Митрополита Іоана Теодоровича, голови Собору Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА, що помер у Філядельфії в понеділок, 3-го травня. Похоронні обряди, до яких УККА закликає представників крайових організацій, почнуться в п'ятницю, 7-го травня, о год. 7-ій вечора в катедральному храмі св. Володимира у Філядельфії. В суботу, 8-го травня, о год. 7-ій ранку тлінні останки будуть перевезені до Осередку УПЦеркви в Бавнд Бруку, Н. Дж., де, після Соборної Архиєрейської Св. Літургії, відбудеться похорон. Екзекутива УККА просить крайові організації, щоб вони негайно зголосили імена і прізвища делеґованих на похорон своїх представників до канцелярії УККА (212-924-5617), як також до канцелярії Консисторії УПЦ у Бавнд Бруку: 201-356-0090.

Державний секретар Роджерс конферує з лідерами Єгипту про мир

Каїро. — У вівторок 4-го травня прибув до столиці Єгипту Каїро державний секретар Віллям Роджерс, створивши перший в історії Америки прецедент, що державний секретар, себто міністер закордонних справ ЗСА, відвідує в офіційному характері державу, з якою вони не мають дипломатичних взаємин. Покійний єгипетський президент Ґамаль Абдель Нассер зірвав дипломатичні взаємини з Америкою в червні 1967 року під час ізраїльсько-арабської війни. В. Роджерса привітали на летовищі в Каїро єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд з гуртом високих єгипетських урядовців та представників преси. Віллям Роджерс заявив у вступній короткій промові, що він прибув на просьбу президента Ніксона, щоб допомогти справі замирення на Близькому Сході. Він признав, що „дуже поважні труднощі лежать впереді і ми не недоцінюємо їх", але водночас ствердив, що „тепер є нагода зробити поступ в напрямку до мира, — нагода, яка може не повторитися". Державний секретар конкретно назвав справу відкриття Суецького каналу, яка „причинилось би до остаточного замирення". Віллям Роджерс відвідає уже Савді Арабію, Йорданію і Ливан. В Йорданії король Гуссейн зорганізував В. Роджерсові, на його просьбу, прогулянку гелікоптером над прикордонною ізраїльсько-йорданською смугою, щоб уможливити Роджерсові наочно оглянути спірні землі у прикордонні Ізраїлю і Йорданії та Ізраїлю і Сирії. Ливанський президент Сулейман Франжєх наполягав на розв'язанні проблеми палестинських втікачів та на повернення Йорданії східньої частини Єрусалиму.

Комуністи відкинули пропозицію перевезти воєнних полонених до Швеції

Париж. — Делеґація Північного В'єтнаму на „мирові" конференції про В'єтнам у Парижі в окремому комунікаті відкинула проєкт перевезення всіх воєнних полонених з В'єтнамської війни до якоїсь невтральної країни. Швеція зголосила свою готовість прийняти таких полонених і перевезти їх власними кораблями, а президент Ніксон змісця прийняв ту пропозицію. Комуністичний комунікат заявляє, що це тільки „маневр", щоб прикрити американську агресію і американські воєнні злочини та виправдати вперту відмову визначити розсудливу остаточну дату для відкликання американських військ". У тому комунікаті пригадується пропозицію голови північно-в'єтнамської делеґації Хуана Туї на засіданні Паризької конференції у минулий четвер, щоб приступити до переговорів про остаточний термін відкликання з В'єтнаму „всіх чужинецьких військ", „щоб уможливити тоді дискусію над проблемою звільнення схоплених вояків". Президент Р. Ніксон заявив у своїй радіо-телевізійній промові з 29-го квітня ц. р., що з уваги на зламання комуністами своєї обіцянки переговорювати про мирне закінчення В'єтнамської війни, не слід приймати пропозицію про „дискусію" над проблемою воєнних полонених, поки комуністи не дадуть доказ, що вони дійсно готові звільнити полонених.

Диктатор Східньої Німеччини Вальтер Ульбріхт зрікся влади

Берлін. — 77-літній головний секретар компартії „Німецької Демократичної Республіки", себто Східньої Німеччини, Вальтер Ульбріхт, зрікся свого становища на 16-ій сесії Центрального Комітету компартії. Він покликався на свою 60-тирічну активну участь у „робітничому русі" та свою службу в компартії від її заснування в 1918 році. „На жаль, нема ліку проти старости" — заявив він, покликавшись ще на поганий стан свого здоров'я. Прийнявши його димісію — призначено його на почесного голову компартії та затверджено на становищі голови Державної Ради. На тому самому засіданні призначили заступника В. Ульбріхта, 58-річного Еріха Гонекера, який має таку саму марку сталініста, як Ульбріхт, на головного секретаря компартії. Е. Гонекер — давній комуніст, перевів 10 років в казцеті за ґітлерівської влади і вийшов на волю з розвалом Третього Райху. Гонекер був організатором німецької партійної молоді за зразком комсомолу і перейшов разом з своєю другою дружиною спеціяльний вишкіл в Москві. Західньо-німецька преса вважає, що в політиці уряду Східньої Німеччини не буде жадної зміни, тим паче, що сталініст Віллі Стоф залишається на становищі прем'єра.

ЗАКЛИК ПРЕЗИДІЇ СКВУ

У 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У цьому році сповнилося 50 років від того дня, коли розпочав свою діяльність Український Вільний Університет, перша українська висока школа, заснована за межами України після окупації українських земель на початку 20-х років.

П'ятдесят років наукової та навчальної діяльности в умовах еміґрації без належних матеріяльних засобів — це дуже довгий проміжок часу, і коли тепер українське суспільство у різних країнах свого поселення має змогу відзначати цей знаменний золотий ювілей своєї високої школи, то заслуга в цьому всіх тих великих ентузіястів української вільної науки, які упродовж півстоліття докладали всіх зусиль для того, щоб Український Вільний Університет продовжував діяти та служити українській науці.

Український Вільний Університет — єдина у своєму роді українська наукова інституція серед університетів усього світу, що не тільки збереглася при існуванні так довгий час, але й зуміла у часто дуже несприятливих умовах дати поважний вклад у розвиток науки, а також підготовити сотні висококваліфікованих фахівців в окремих дисциплінах.

Доцінюючи належно вагу та значення цієї єдиної загально-національної української вільної високої школи за межами України, Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців закликає всю українську спільноту належно відзначити золотий ювілей УВУ, а водночас дати йому всебічну матеріяльну підтримку. Український Вільний Університет має всі передумови на те, щоб виконувати важливу функцію на відтинку української вільної науки, яка в умовах тотального поневолення українського народу Москвою має до виконання особливу й почесну ролю. У боротьбі українського народу за державну незалежність Український Вільний Університет є важливою зброєю і цього ні ми ніколи не повинні забувати.

Секретаріят СКВУ закликає всі українські центральні крайові репрезентації дати повну підтримку у заходах, зв'язаних з відзначуванням 50-річчя УВУ, а зокрема у пляні організації постійного Фонду Українського Вільного Університету, на базі якого можна буде забезпечити майбутнє цієї нашої високої школи.

Ню Йорк, 26 квітня 1971

ПРЕЗИДІЯ
СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Відзначили 53-тю річницю відновлення Української Гетьманської Держави

Ню Йорк. — У великій залі Українського Народного Дому, прикрашеній емблемою Тризуба з хрестом, у неділю 2-го травня відбулося урочисте відзначення 53-ї річниці відновлення Української Козацько-Гетьманської Держави, піднятя українського прапора на Чорноморській флоті та 26-ої річниці трагічної смерти сл. п. Гетьмана Павла Скоропадського. Академію влаштував, під протекторатом Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Ню Йорку, Відділ УККА, Громадський Комітет, який очолював мгр Савка. На святкуванні між гостями був Єпископ Української Православної Церкви в Америці Владика Андрій (Кушак), відомий діяч Гетьманського Руху о. Володимир Базилевський та ін. духовні особи. Академію відкрив інж. Юрій Базилевський, промову про всеукраїнське значення відновлення традиційної Української Козацько - Гетьманської Держави 53 роки тому виголосив інж. Юрій Гончаренко. У мистецькій частині вечора виступав молодечий дівочий хор Осередку СУМА з Ню Йорку „Жайвороньки" під диригуванням інж. Романа Степаняка, солістка Марта Кокольська-Степаняк, акомпаньовав Т. Левицький. Хор виконав молодечі, народні та патріотичні пісні. Багато оплесків зібрала молода солістка колоратурне сопрано п-і Валентина Жила-Наливайко, якій акомпаньовав проф. О. Омельський і яка виконала композиції Ґ. Китастого, Кропивницького, та Д. Січинського. Після виступу молодої рецитаторки-сумівки Анни Лавро, хор „Жайвороньки" виконав ще кілька пісень, голова Громадського Комітету мгр Савка подякував виконавцям і гостям, а всі присутні підхопили розпочатий хором „Жайвороньки" український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

У Піттсбурґу відбувся семінар братської активности

Піттсбурґ, Па. — Минулого четверга, 29-го квітня, тут у готелі Пік-Рузвелт відбувся крайовий семінар, присвячений відродженню цілої братської, культурно-суспільної діяльности братських Союзів Америки й Канади та їх Відділів. Головними доповідачами на цім семінарі були Тома Р. Доннелі, екзекутивний віце-президент Крайового Центру для Добровільних Акцій, півурядової установи у Вашингтоні, членами якої є головний касир УНС Петро Пуцило та д-р Ярослав Падох, головний секретар УНСоюзу і цьогорічний президент Братської Секції Крайового Братського Конґресу. Т. Доннелі говорив про потребу якнайширшої програми братської активности, яка є потрібна для доповнення подібних акцій Уряду. Докладніше він обговорив програму праці своєї установи та можливості її тісної співпраці з Братським Конґресом і його членами-Союзами. Д-р Я. Падох говорив про „Поліпшення шляхів братської активности та оживлення служби суспільності братських установами". Вказуючи на кризу братських установ в ділянці життєвого забезпечення та спадку числа його членства, він вказав на відновлення колись многогранної братської діяльности, як один, хоч не єдиний, засіб оминення кризи. Після доповідей відбулася дискусія учасників семінара, серед яких знаходилися представники всіх головних братських Союзів. В часі обідньої перерви відбувся спільний сніданок, в часі якого д-р Я. Падох, як господар семінара, представив згаданих представників Союзів, а саме: гол. касира Українського Робітничого Союзу Едварда Попеля, головного радного „Провидіння" Михайла Майноша, який керував одною з п'яти дискусійних груп на семінарі і був її референтом, та Андрія Гергановського, предсідника мі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смерть Первоієрарха

Як уже повідомлялось в „Свободі", 3-го травня в Філядельфії на 89-му році скінчив свої дні Блаженніший Митрополит Іоан, Голова Собору Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА. Від 27-го року життя вступив він на ниву служіння Христовій Правді. В першій світовій війні працював у Червоному Хресті, а з вибухом Національної Революції став духовником при Українській Армії. Нині вже покійний Митрополит був активним учасником відродження Української Автокефальної Православної Церкви в 1921 році у Києві, включився в працю Всеукраїнської Православної Церковної Ради (ВПЦР) і в 1924 році на прохання православних українців в ЗСА і Канаді, в сані архиєпископа, з благословення Великого Митрополита Василя Липківського, виїхав за океан, де очолив УАПЦ. Від 1950 р. владика Іоан як Митрополит невтомно керував Українською Православною Церквою в Америці.

Владика своєю апостольською працею поклав основи під УАПЦ в Америці, зміцнив її та широко розбудував. Митроф. прот. С. Біляк пригадував, що в журналі, що його видавало Братство св. Покрови 6-ої Січової Стрілецької Дивізії Армії УНР в таборі інтернованих у Польщі в 1923 р. цитували лист із ЗСА: „... чекаємо Архиєпископа Винницького і Подільського Іоана, обраного ВЦРадою для праці в Америці. Зворушення тут величезне ..."

У виданій в 1968 р. тритомовій праці п. н. „У велике невідоме" Митрополит Іоан Теодорович, підготовляючись до відходу у вічність і пригадуючи часи відродження УАПЦ в Києві, писав: „Були в Рідній Церкві святочні, врочисті дні, на Службі Божій у Святій Софії у всі дзвони дзвонили тоді". Чи не останній з учасників тієї події, бо майже всю ієрархію УАПЦ знищила кривава Москва, в годину глибоких медитацій Митрополит Іоан зазначив: „Так... на волі один, як той дзвін, що на дзвіниці з пожежі лишився ... Вірю, видко треба було, щоби він не впав, не розбився ..."

Замовк уже й цей голосний дзвін, що колись проголошував відновлення української національної Церкви. І смерть його вкрила глибокою жалобою всю українську громаду в розсіянні.

7.000 арештованих

Минулих 10 днів перейдуть до історії столиці З'єднаних Стейтів, Вашинґтону, не лише як дні неспокою та клопоту, але й перемоги здорового глузду, як доказ безмежної наївности американської лівиці. Побачивши політичну безвиглядність мирних демонстраційних походів, лідери „антивоєнного" табору вирішили застосувати іншу тактику проти Уряду: під гаслом „Руху Травневого Дня" унеможливити федеральним установам у Вашинґтоні працю і таким способом примусити Уряд негайно припинити В'єтнамську війну. Ліві бешкетники задумали спаралізувати всю комунікацію у столиці й недопустити урядовців до виконування їх функцій. Вони приготовлялись до цього місяцями, виготовили докладний плян, як забльокувати мости, перехрестя шляхів та головні вулиці і поширили відповідні інструкції й мапи серед 20.000 демонстрантів, що розтаборились у місті.

Поліція використала ці „революційні" інструкції та мапи, викликала на допомогу собі військо і звела ввесь той плян нанівець. Виарештувано коло 7.000 демонстрантів, між ними всіх керівників реалізації того псевдореволюційного пляну. Мотористи й піші громадяни, що поспішали до праці чи в інших справах, мали труднощі дістатись до своєї цілі, вулиці були захаращені перевернени-ми кошиками на сміття, але, зрештою, всі державні установи працювали, і тільки густі стійки поліції та війська вказували на те, що плян „революції" ударемнено.

Наївністю було думати, що державна влада може допустити до того, щоб довговолосі юнаки під проводом гурту старших комунізуючих фанатиків заволоділи столицею наймогутнішої держави світу. Практичним вислідом такої спроби стероризувати Уряд і Конґрес є тільки обурення всіх тих, що зазнали прикрости від авантурників. Велика більшість демонстрантів прибула до Вашинґтону для забави і була безвільним знаряддям злобних проводирів. Повне банкрутство „Руху Травневого Дня" у Вашинґтоні повинно врозумити збаламучені молоді гарячі голови і відштовхнути їх від акцій, які, крім заколочування спокою, не приносять нікому ніякої користи.

І. Вовчук

В ПОЛІТИЧНОМУ ТРИКУТНИКУ

(1)

Про діялог з Пейпінґом у Вашинґтоні говориться довший час. Згадував про нього і Президент в лютому ц. р., коли вперше назвав червоний Китай — Китайською Народною Республікою. В своєму посланні до Конґресу про міжнародне становище і зовнішню політику ЗСА през. Ніксон заявив: „В цьому десятилітті не буде важливішого завдання, як включення КНР до конструктивних відносин з світовою спільнотою і особливо з Азією".

Щоб останні слова (особливо з Азією) не були сприйняті, як визнання за Китаєм геґемонії в Азії і відмовлення від підтримки Національному Китаєві на Формазі, Президент знову повторив давнішу думку американської д и п ломатії про співжиття двох Китаїв, яку то думку однаково відкидають і в Пейпінґу і на Формозі. Президент знову тай не забарився зареаґувати на виступ Президента. Пресова аґенція в Тайвані назвала лютневу заяву Президента „н е б е зпечними спробами умиротворити китайських комуністів". І висловила запевнення, що Національний Китай продовжуватиме боротьбу за звільнення китайського суходолу від комунізму. Неперебірливий у своїй лайці „американських імперіялістів" Пейпінґ цього разу був стриманий.

Готуючи партію і населення імперського комплексу — СССР до 24-го з'їзду КПСС, Л. Брежнєв пробував злагіднити напругу з червоним Китаєм. Обмін послами і підписання торговельної угоди між СССР і червоним Китаєм обнадіювали московський уряд, що до того дійде. Сталося інакше. За два тижні перед відкриттям з'їзду в Москві Пейпінґ, урочисто відсвяткувавши 100-ліття Паризької Комуни, заявив, що не Москва, а він здійснить перемоґу світової революції. А к и т а йська преса ще раз заявила, що „ревізіоністи" і „догматики" з Кремлю „зрадили ідеї комунізму". Вони , мовляв, створили розкішні умови життя для партійної кліки — капіталістів нового типу, а мільйони трудящих тримають в імперській тюрмі народів. Соціялістичну систему в СССР названо „системою людоїдного керівництва", яка нічого спільного не має з комунізмом.

Пригадуючи керівництву КПСС жорстокі розправи з поневоленими н а р одами, Пейпінґ ніби заохочував їх до боротьби з брежнєвською клікою. А разом з тим вказувалося, що для утримання в покорі народів країн східнього бльоку (сателіти) Москва тримає великі військові сили, щоб придушувати свободу народів танками, як то було в Празі. Мало того, пейпінґське керівництво обвинувачувало Москву за її військову експансію і підривні акції в різних країнах світу.

Все те не було новиною у взаєминах між комуністичними потугами. Бувало й гірше. Але відкинення примирливих заходів кремлівської дипломатії перед з'їздом КПСС переконало Л. Брежнєва і ЦК московської партії в тому, що китайське керівництво не шукає замирення чи злагіднення відносин з Москвою. Конфлікт між двома потугами за володіння територіями на Далекому Сході, загарбаними Росією, поглибився настирливим намаганням Пейпінґу послабити впливи Москви у світовому комуністичному русі, а зокрема в т. зв. східньому бльоці.

Незадовго перед 24-им з'їздом КПСС Китай відвідував заступник голови румунського уряду, член президії її компартії Георгі Радулеску. Його приймали з особливими почестями, підписали угоди про економічну й технічну допомогу Румунії, гарантуючи їй позику в розмірі 300 мільйонів долярів. На прийнятті у Мао Тсе-тунґа Радулеску заявив, що „співробітництво Румунії з Китаєм принесе новий розквіт в б л а готворному розвитку дружби обох країн". А на московському з'їзді Чеушеску, голова румунського уряду, маючи запевнену підтримку Китаю, заявив: „Наша партія є проти всякого втручання до внутрішніх справ інших партій".

В тому ж дусі виступали італійці і юґослави проти московської „с т а ршобратньої" опіки. Дисонанси, внесені представниками „братніх" партій в їхніх виступах проти єдиної, обов'язкової для всіх московської моделі будови комунізму, довелося загладжувати вірнопідданчими, низькопоклонними вихвалюваннями „старшого брата" за його „допомогу". Щодо цього особливу заповзятливість виявили вельможі з Узбекістану, Киргизії, Туркестану. В той час, як у кремлівському палаці 24-ий з'їзд закінчував свої засідання, марячи про перебудову світу, в Пейпінґу почалась —

Пінґ-понґівська дипломатія

Почалась вона з запрошення американської команди пінґ - понґу до Китаю і продовжувалась під час зустрічей китайської і американської команд. На змаганнях між командами і в зустрічах китайці були надзвичайно ввічливі і приязні. На гру в Пейпінґу були запрошені дипломатичні місії 55 країн, з якими червоний Китай має урядові зносини. Тисячі глядачів, серед яких було дуже багато військовиків, вітали американців. Потім вони смакували качку по-шанхзійському і інші китайські страви, запиваючи міцним вином дружбу з китайським народом.

Прем'єр червоного Китаю Чжоу Ен-лай на зустрічі з американською к о мандою заявив: „Ваші відвідини на запрошення відкрили двері для дружніх взаємин між народами двох країн". А в час тих зустрічей американські літаки бомбардували північнов'єтнамські військові бази недалеко демілітаризованої зони. З першого погляду раптове потеплення відносин між Китаєм і ЗСА може видатись дещо дивним. Особливо, коли пригадати, що в зв'язку з подіями в Лясі і Камбоджі Пейпінґ погрожував мобілізацією своїх сил проти „американського імперіялізму".

(Закінчення буде)

Франц Липецький

ПРОФЕСІЙНИЙ АНТИКОМУНІСТ

Це — 55-літній Герберт А. Філбрик, що його антикомуністичну діяльність датується від 1940 року, коли йому було 25 років. Довідавшись, що нібито незалежна група під назвою „Месачузетська Молодеча Рада" контролюється комуністичною партією, він повідомив про це Федеральне Бюро Інвестиґації — ЕфБіАй. Бюро доручило йому стати членом тієї Ради.

Від 1940-го до 1949 року А. Філбрик, відомий серед комуністів як „т о в а риш Герб", працював секретно на важливих постах комуністичної партії і передавав директиви та інформації цієї організації ЕфБіАй. Завдяки його свідченням федеральний суд засудив 11 чолових комуністів.

Г. Філбрик написав книжку п. з. „Я вів потрійне життя" („Ай лед трі лівс"). Сюжет цієї книжки використали фільмові продуценти на початку 1950 року, в яких Фільбрик зображений актором Ричардом Каресоном.

Від довшого часу Герберт А. Філбрик веде антикомуністичну діяльність зі свого скромного дому в Бетезда. Мериленд. Він розвівся з першою дружиною і оженився вдруге з 28-літньою колишньою м о д елісткою Ширлі, яка працювала в Християнській Антикомуністичній Кампанії д-ра Фреда Шверца. Вона їздила скрізь зі своїм чоловіком і співпрацювала з ним.

Минулого року вони відвідали 49 стейтів і виголосили понад 250 промов перед численними авдиторіями. Філбрика називають професійним антикомуністом, і з цим він погоджується, мовляв, забагато є аматорів, а нам треба більше професійних антикомуністів.

Професія Філбриків пов'язана з великим нервовим напруженням і страшною небезпекою. Перед кожною подорожжю вони взагалі не сплять, а під час подорожі сплять пересічно 5 годин. Перед кожним виїздом старанно приготовляються, бо їх свідомість наказує бути дуже обережними. У готелях ночують під вигаданим прізвищем, не сидять близько відкритих вікон і не стоять на виповненій людьми плятформі собвею. Одного разу в Люїзіяні вони залишили в готелі свою їжу недоторкненою, бо завважили на ній дрібнесенькі кусники скла. Коли пізніше під час його промови одна жінка зомліла, він нахилився до своєї дружини і прошепотів: „Вона, мабуть, спожила п р и з н а чений для нас стейк".

Свою обережність Філбрик базує на прикладах інших осіб, яких за антикомуністичну діяльність в таємний спосіб зліквідовано отрутою, „скоком" з вікна на взір міністра Масарика в Празі. Комуністи диспонують різними родами надзвичайно сильних отрут, до яких, між іншим, належать радіоактивні субстанції.

Промовами Філбрика на такі типові теми, як „Чи ви певні, що комунізм не споласкав вашого мозку?" або „Комуністичні шпигуни і наша національна оборона" — слухачі захоплюються. Тих, що не мають нагоди його слухати, переконує Філбрик у небезпеці комунізму в інший спосіб: він має до диспозиції пресову асоціяцію, яка розсилає редакційні статті до 1,200 часописів, переважно тижневиків, що їх читають багато людей. Автором редакційних статтей є в більшості сам Філбрик.

Недавно у своїх редакційних статтях атакував Філбрик сенатора Фулбрайта за за його „брудну" кампанію проти номінації Гейнсворта на становище судді Найвищого Суду. Картав він також робітничі юнії за надміру високі інфляційні домагання підвищення платень від компанії „Дженерал Електрик".

Кожного тижня пошта доставляє Філбрикам кругло 1,800 часописів, які вони з допомогою кількох помічників перечитують, і на їх підставі Філбрик пише статті та пересилає їх пресовій асоціяції. Вони одержують також численний пропаґандивний матеріял з комуністичних країн і часопис „Дейлі Ворлд", орган комуністичної партії ЗСА. Вся та пошта приходить на вигадані Філбриком прізвища.

Шеф ЕфБіАй, Едґар Гувер, посилає Філбрикам річно святочні різдвяні побажання, а аґенти ЕфБіАй охороняють Фільбриків від евентуальних к о муністичних напасників. Охорону облегшує їм те, що дім Філбриків знаходиться недалеко бюр Центральної Розвідчої Аґенції (СіАйЕй), Федерального Бюра Інвестиґації та інших державних бюр.

Філбрик веде семінари для Християнської Антикомуністичної Кампанії, виступає з доповідями в радіо і телевізії і є активний в кількох антикомуністичних і консервативних організаціях.

Типова стаття Філбрика появилася в книжці п. з. „Ваша церква — їх ціль", в якій ганьбить він т. зв. „фолксинґерс" за їх правдоподібний зв'язок з комуністами. Він критикував також виступи сенатора МекКарті і назвав його тактику невідповідальною.

На думку Філбрика, комуністи в ЗСА є тепер активніші, ніж колись, і для своєї розкладової цілі використовують радикальних студентів.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ЮВІЛЕЙ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

Як один з читачів „Свободи", хотів би висловити їй подяку за намагання воскресити пам'ять про нашого композитора Леонтовича.

Слід при цьому подякувати панові О. Залеському, чиї інформативні, патріотичні статті прочистили зарослу тропу до великого мистця з Божою іскрою, яким був і залишиться наш великий композитор. І наше найвище представництво заговорило про вшанування пам'яті Миколи Леонтовича. Добре робите, що закликаєте не забувати наших великих людей, які про себе вже не можуть говорити, хоч про них говорять їх великі діла. І коли тут, у матеріялістичних джунґлях Америки та Канади, мов з небес, проноситься хоч у той святковий різдвяний час наше щире, голосне та правдиве „Щедрик - щедрик, щедрівочка, прилетіла ластівочка", яким захоплюються навіть ті сучасні створіння, в яких, здається, давно погас вогник прекрасного, Божого, то це свідчить ще і ще раз, що Микола Леонтович, якого в такий бестіяльний спосіб забили большевицькі гієни в 1921 році, — що він не вмер, що він буде жити доти, поки лунає на цій землі українське слово.

С. Лантух

ПРО ЛЕМКІВСЬКЕ „ЧУДО"

З увагою та питоменною гордістю лемка прочитав я у „Свободі" редакційну статтю „Лемківське чудо" і статтю „Лемківські організації ЗСА і Канади створили світову федерацію „Лемковина".

Ця редакційна стаття не вагається ставити лемків як приклад для всіх українців у поборюванні незгоди і ворожнечі. Маймо надію, що скоро станеться нове „чудо" — всеукраїнське. Думаю, що серце кожного лемка по перечитанні цих двох статтей, без огляду на його політичний світогляд, зрадіє цією новинкою.

Те „чудо" — це доказ зрілости лемківських провідників обох таборів. Вони виявили перед народом, що важливіші для них не особисті погляди або платні позиції, а добро народу, і не бояться запрягти себе до лемківського воза, який застряг у болоті, створеному ворогами!

Провід підніс питання великої політичної ваги, а саме, що репрезентативне тіло лемків намагатиметься нав'язати контакт з Організацією Об'єднаних Націй. Це може комусь здаватися як нездійсненний сон, але провід вірить, що він цього досягне, і тому треба всім Відділам Організації Оборони Лемківщини підтримати його намір і змагання „звільнити народ з польсько - комуністичного полону і допомогти повернутися на свою землю—Лемківщину!"

Немає лемка, який був би проти цього!

Слава Богу, що вийшли з нашого народу люди, які позбулися загумінкового політиканства і стали на твердому ґрунті політичної боротьби не між собою, а з відвічним ворогом!

Замість того, щоб провадити голословні напади та посуджування на сторінках своїх часописів, вони закликають своїх читачів до праці для добра рідного народу, закликають їх припинити вельми шкідливу взаємну ворожнечу.

А найважливіше те, що об'єднана федеративна організація матиме більше значення і впливу на міжнародному форумі.

Щоб не впали провідники на тяжкому й невідрадному шляху, обов'язок всіх лемків та й синів інших українських земель, загарбаних ворогами, дати їм моральну, політичну і фінансову поміч.

о. П. Ковальчик
Ню Бритен, Конн.

ПРО СТРІЛИ З МОЗДІРІВ

У „С в о б о д і" з 17 квітня в рубриці „З наших буднів" автор спогаду „Старці господарі" пише про звичай стріляти з моздірів на Великдень під час виносу Плащаниці з церкви.

Хай буде мені вільно звернути увагу, що обхід з Плащаницею довкола церкви відбувається у Велику П'ятницю, як це правильно у своєму спогаді написала п. Леся Лисак. На Великдень же, по відспіванні Надгробного, священик кладе Плащаницю на престіл, а опісля відбувається процесія довкола церкви з хрестом, Євангелією і хоругвами під гомін дзвонів і гук моздірів.

Волод. Яворський
Мейплвуд

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ:

В ІМ'Я ПРАВДИ

У „Свободі" з 5 квітня ц. р. у звідомленні про маніфестацію в обороні помісности й патріярхального устрою Української Католицької Церкви, що відбувалася 4 квітня ц. р. в Філядельфії, прочитав я, на своє превелике здивування, [illegible] буцімто був одним з промовців на згаданій маніфестації.

Це якесь непорозуміння, бо я не приймав участи в маніфестації, ані не мав до неї взагалі ніякого відношення. Від січня ц. р. перебуваю постійно в Канаді, де читаю курс української історії як професор - гість в Албертському університеті в Едмонтоні.

Іван Лисяк-Рудницький

„Літературна Україна" знову виступає проти Ярослава Стецька

Київ. — Після недавньої напасти на Голову Проводу ОУН, голову ЦК АБН п. Ярослава Стецька — „Літературна Україна" в числі з 30-го квітня помістила памфлет В. Вільного під наг. „Запрограмована ф а л ь ш". Газета твердить, що „українські буржуазні націоналісти головні свої надії поклали на гітлерівських окупантів" і атакує „розіграну своєрідну комедію" в Домі „Просвіти" 30 червня 1941 р. у Львові: „На цьому засіданні, яке було названо „національними зборами", головував сам Ярослав Стецько, і було проголошено відновлення так званої „Української народної республіки". „Літературна Україна" глумиться над тим, що Акту 30-го червня Я. Стецько ні будь хто інший з кіл ОУН не відкликав, промовчує факт, що прем'єр Я. Стецько був посаджений окупантами за відмову відкликати Акт до кацету в Саксенгавзені, змальовує антикомуністичну боротьбу ОУН так, ніби „молодчики обстрілювали жінок і дітей, які відходили на Схід" тощо. Газета наводить заяви з Нюренберзького процесу, в тому якогось Е. Шталя, що німецька розвідка нібито доручила „німецьким агентам Мельникові (кличка „Консул перший") та Бандері організувати відразу ж після нападу Німеччини на СССР провокаційні виступи на Україні" — трохи нижче виявляє ціну таким свідченням: „Свідок рятував себе й не загався виказувати ні своїх начальників, ні їхніх найманців".

М. Л-ий

ГРЕЦЬКІ КОРАБЕЛЬНІ БАГАТІЇ

(1)

Грецькі багаті родини мають більше торговельних кораблів, ніж приватні підприємці Англії і ЗСА. Деякі мають також свої бази в чужих державах, головно в Англії. Разом узявши, це величезна потуга. А „Лойд Реджистер Бук" з 1886-го року подавав, що Греція стояла тоді на останньому місці в порівнянні з Англією щодо кількости кораблів і їх тоннажу: Англія — 63.6%, Греція — 0.51%.

Про всіх майже грецьких мультимільйонерів м о ж н а сказати, що починали вони майже з нічого. Про їх майно дуже тяжко довідатися щось певне. Н а приклад, Ставрос Ливанос ніколи не давав інтерв'ю і не говорив на цю тему ні з одним репортером. Дуже рідко звірявся він про це друзям і навіть рідні.

Біограф корабельних потентатів, Доріс Ліллі пише, що власники кораблів, а передусім Оназіс, чоловік Джеклін Кеннеді, ніколи й ніде не були знані з філянтропії. Всі вони доробилися головно на першій і другій світових війнах. Одначе годі винуватити їх в загибелі мільйонів людей. Це радше вина державних мужів і політиків, а передусім комуністів, метою яких є поневолення всіх народів.

Грецьких корабельних мільярдерів є не більше як сорок. Майно Коста Лемоса в 1969-му році оцінювали на більйон з чвертю долярів. Своє підприємство почав він щойно після другої світової війни. Тепер його торговельна фльота обчислюється на шість мільйонів тонн. В Юстоні, Тексасі, Лемос закупив земельну посілість від греків, яким загрожувало банкрутство. Люди думали, що зробив він це з філянтропічних мотивів. Та коли ця земля належала вже йому, відкрили там нафту.

Засновник к о р а б ельної компанії Гуляндрісів, Іван, з кінцем XIX століття мав у-сього один невеличкий корабель. Його сини Микола й Василь переїхали до Лондону, де збагатіли на перевозах пасажирськими та вантажними к о р а б л ями. Третій син, Петро, помер під час першої світової війни. Він мав п'ять синів і дочку. Два брати, Іван і Коста переїхали до Америки. В 1942 році Коста оженився з Марією Лемос, сестрою Кости. За її віно Іван заснував пасажирську й вантажну компанію „Тритон" і під час війни доробився ще більшого майна, торгуючи вартісними паперами і домами в Ню Йорку. Його брат Коста одружився з Евою Лаґудакіс, дочкою грека-мультимільйонера з Александрії (Єгипет). Жінчине віно становило пів мільйона англійських фунтів, які батько задля безпеки закопав у землі. Це було щире золото.

Родину Гуляндрісів оцінюють тепер більше як на більйон долярів. Немікос мають свої підприємства в Греції і Лондоні вартости п'ятсот мільйонів долярів. Підприємство Ембрікос існує більше як сто років із філіями в Америці, Англії і Франції. В Греції мають вони острів Петалі.

Ликардопулос — це англійські громадяни. Іван Карас став заробляти невеличким кораблем свого прадіда, тепер має кораблів на мільйон тонн поємности. Сімнадцять його кораблів збудовані в Японії.

Ніколас Папаліос працював на рибальському човні після другої світової війни. Човен мав уже п'ятдесят літ. Тепер він володіє 39-ма кораблями.

Родина Неґрепонте тримає в своїх руках найстарше грецьке корабельне підприємство. Неґрепонте стали доробл'ятися в Росії ще за царських часів. Компанія Гаджілас має п'ять нафтоналивних суден і вантажних кораблів.

Батько Аристотеля Оназіса був купцем у турецькому місті Кейсері, в Малій Азії. Його ім'я було Сократ. Торгував тютюном, а що торгівля не йшла добре, переїхав до Смирни, більшого міста в Малій Азії. Коли по упадку султана прийшов до влади Мустафа Кемаль, Сократа Оназіса арештували. Тоді Аристотелеві було шістнадцять років. Їх дім турки відібрали для турецького генерала.

Коли генералів адьютант прийшов оглянути дім, він сподобав собі Аристотеля, що вмів добре говорити по-турецьки. Сказав, що може залишитися в тому домі для помічної праці. Питався Аристотеля, чи не міг би роздобути для генерала ракії (горілки). Хлопець шукав, але не знайшов. Ракії забажав від Аристотеля також американський віце-консул Паркер. Хлопець попросив військової ескорти і роздобув багато пляшок з тим напоєм. Одну пляшку дав для турецького генерала за перепустку до тюрми. Вирішив рятувати батька . Завдяки перепустці Аристотель мав право відвідувати батька двічі на день.

Турецький уряд видав наказ, щоб усі греки від 17-го до 45-го року життя заресструвалися для евакуації. Сократ Оназіс мав багато приятелів серед турецьких купців. Один із них ще перед арештуванням Сократа передав йому свої цінні папери й дорогоцінності для збереження в сейфі. Тепер він просив Аристотеля, щоб повернув їх йому. Аристотель із військовою ескортою пішов до батькової крамниці з ключем. Сейф стояв непорушений. Ескорта дозволила купцеві забрати його папери й дорогоцінності, а Аристотелеві все, що належало батькові.

Аристотель пішов до в'язниці попрощатися з батьком і дав йому п'ятсот турецьких фунтів. Хлопцеві передали в'язні різні записки до Атен. Коли виходив він із в'язниці ,вартовий придержав його і відвів до канцелярії начальника в'язниці. Начальник став переслухувати хлопця, але в той час задзвонив телефон: начальника кликали до генерального штабу. Скориставши з цього, хлопець вийшов на коридор, походив сюди й туди і вийшов за в'язничну браму. Звідти побіг до віце-консула.

У Піттсбургу відбувся семінар...

(Закінчення з 1-ої стор.)

сцевого Відділу „Провидіння", Володимира Мазура, головного предсідника Української Народної Помочі та п-і Крупу, головну секретарку того ж Союзу й представників Українського Народного Союзу, а саме головного радного Дмитра Попадинця, Карла Сачка, голову Піттсбурзької Округи, Володимира Гірняка, обласного організатора тієї Округи й колишнього головного контролера та секретарів сусідніх Відділів Миколу Сивого і Михайла Шибінського, як теж керівника місцевої радіопограми інж. Михайла Комічака. Доповідь на актуальну тему намагання влади оподаткувати братські установи виголосив секретар Пенсильвенійського Братського Конгресу, адв. Тома Балабан. Семінар підмітив значну кількість нових проєктів братської активности, про що доповідатимуть в панелі на річній конвенції Крайового Братського Конгресу, що відбудеться при кінці вересня ц.р. в Денвері, Колорадо, голова Братської Комісії д-р Ярослав Падох, її перший містоголова Деніс Соргайм і секретар Михайло Еттель. Семінар, який відкрив голова Братської Комісії, закінчився заключним словом її містоголови Д. Соргайма. Після семінаря представники українських Союзів, на запрошення головного секретаря УНСоюзу, відбули на скромному прийнятті товариську гутірку про актуальні проблеми праці та взаємної співпраці українських Союзів.

З СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ ВИДАЛИЛИ британського дипломата, Дейвіда Міллера, другого секретаря британської амбасади, за „діяльність несумісну із статутом дипломата". Насправді йдеться про відплату Совєтів за видалення в останньому часі кількох совєтських „дипломатів", які займалися шпигунською роботою. Дейвід Міллер служив у британській амбасаді в Москві від 1966 року. Він уже виїхав з Москви із своєю дружиною і донечкою.

З глибоким смутком повідомляємо
наших Членів і все Громадянство,
що дня 2-го травня 1971 р. трагічно згинув
наш Дорогий Друг, член Управи 41-го Відділу ООЧСУ
і Осередку СУМА ім. Т. Шевченка в Брукліні

св. п.
СТЕПАН КІНЬ

•

Дружині, Донькам і Синові Покійного
висловлюємо щире співчуття.

УПРАВА 41-го ВІДДІЛУ ООЧСУ
УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМА ім. Т. ШЕВЧЕНКА

ЮЛІЯН ЛЕЩІЙ

довголітній адвокат,
номер у Львові 13-го квітня 1971 р. на рака легенів.
Нохоронений на Личаківському Цвинтарі.
Всіх, що знали Його як людину чесну, добру і скромну,
просить про молитви

ЯРОСЛАВА ЛЕЩІЙ-ТУРЯНСЬКА

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нам Дорогого і Незабутнього

сл. п.
ЕВСТАХІЯ БЕХМЕТЮКА

буде відслужена
ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ
З ПАНАХИДОЮ
в понеділок, 10-го травня 1971 року
о год. 7:15 рано
в церкві св. Юра в Ню Йорку

ПРИЯТЕЛІ

Замість квітів на могилу
бл. п. ПАРАСКЕВІЇ ПАВЛИШИН
зложили 25.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі"

Анна і Михайло ЗЄЛИК
з Ню Йорку

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого БРАТА і ВУЙКА

бл. п.
ЯКОВА ШАНКОВСЬКОГО

буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
при 22 East 7th Street
в суботу, 8-го травня 1971 року
в 9-ій год. ранку

Приятелів просимо про молитви.

Дружина КАЗИМИРА
Сестра МСТИСЛАВА БАЛАЦЬКА з дочкою ДУСЕЮ та її ріднею
Сестра МАРІЯ ЗАЛЕСЬКА ц чоловіком ТАДЕЄМ, дочкою ЛАРИСОЮ та її ріднею
Сестра СОФІЯ НЕГРЕБЕЦЬКА з чоловіком ОЛЕКСАНДРОМ і дочкою ХРИСТИНОЮ
Брат ЛЬОНГИН ШАНКОВСЬКИЙ з дочкою МАРТУСЕЮ

З приводу ненадійної, передчасної смерти
Дорогої й Незабутньої

бл. п. КАТРУСІ СТРИЙСЬКОЇ

для потреб Верховного Проводу Синоду Єпископів
Української Помісної Католицької Церкви
переслали до Риму:

Дарія і Михайло ХРОНОВЯТ	$10.00
Зеня і Степан ГАЛЯРЕВИЧ	10.00
Богдан і Ірена СТРИЙСЬКІ	20.00
Галя і Ярема ПОПЕЛЬ	20.00
Марта і Адріян ГАЛЯРЕВИЧ	20.00
Юрко і Андрій ПОПЕЛЬ	20.00
Разом —	$100.00

„Євшан зілля" у Клівленді

Від кількох тижнів наші щоденники „Свобода" й „Америка" повідомляють, що дівочий хор „Євшан зілля" вибирається з концертом до Клівленду, Огайо.

Дівочий хор „Євшан зілля" став дійсністю. Він зарепрезентував себе вже власним концертом в Ірвінґтоні, в дні 25-го квітня, при випроданій понад тисячу осіб залі.

Що ж представляє собою цей молоденький дівочий хор складений з учениць середніх шкіл та перших років університету? Треба бути на концерті, щоб повірити, що можуть зробити наші діти, кажемо діти, бо й диригент Борис Садовський і акомпаньятор Валерій Білинський (оба з Клівленду) ще не перейшли 25-и років. Хор імпонує своєю чисельністю та дисципліною. Поборовши перші труднощі вивчення слів та хорових партій, засвоїв собі вже цілий ряд технічних умілостей: дикцією, чітким ритмом та вишуканими сценічними зоровими ефектами полонив публіку. Три коші квітів, промови-подяки та заохота до дальшої праці, були виявом признання захопленої публіки. Молодому диригентові, Борисові Садовському належиться подяка і признання за працю, яку він вложив, щоб вивести хор на широкі води! Те, що ми почули та побачили перейшло всі наші сподівання. Ми горді за їх витривалу працю на полі плекання рідної пісні, дармащо більшість із них родилась вже тут в Америці.

Коли, до хору „Євшан зілля" додамо ще й танцювальну групу „Веселка", під керівництвом Р. Строцького, соліста у балеті „Квіт папроті" матимо одиницю, яка не тільки піснею, але й танком вміє захопити публіку. Брати Строцькі-це мистці танку!—Їх варта побачити та порівняти!

Увага, Клівленд та околиця! До Вас загостить мистецька одиниця зложена з молоді вихованої вже тут в Америці. Не пропустіть нагоди почути та побачити їх на концерті 9-го травня ц. р. у Норманді-гайскул при 2500 Плізент Рд. Парма Огайо. Початок точно 5 год поп.

Е. Н.

ЧЕСЬКА ВИСТАВКА В КИЄВІ

У виставковому „Українському відділі Всесоюзної торгової палати" в Києві відкрилась виставка кількох сотень музичних інструментів, випродукованих у Чехо-Словаччині. Між експонатами є різної марки роялі й піяніна, музичні інструменти для дітей, електричні гітари та ін., що їх випускають 42 підприємства в ЧССР.

З великим сумом повідомляємо все Українське Громадянство,
що дня 3-го травня 1971 р. упокоївся в Бозі
наш Дорогий БАТЬКО, ДІД і ПРАДІД,

МИТРОПОЛИТ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА
в м. ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

ІОАН ТЕОДОРОВИЧ

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 7-го травня 1971 р. в Соборі св. Володимира. Початок о год. 7-ій веч.

В суботу, 8-го травня 1971 р. о год. 7-ій ранку Тлінні Останки будуть перевезені до Церкви-Пам'ятника в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., де відправиться СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СВ. ЛІТУРГІЯ.

•

Просимо про молитви і замість квітів на могилу, висилати пожертви на Фонд Студентів-Богословів при Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА.

В глибокому смутку:

донька — ВАЛЕНТИНА ПРОЗЕН з мужем ЕМІЛІЯНОМ
внучка — НІНА РОБІНС з мужем ЙОСИФОМ
син — ЕМІЛІЯН мол. з жінкою ЛЮСЕЮ
і правнучка — ОМЕЛЯНА РОБІНС

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
з глибоким смутком повідомляє про смерть
3-го травня 1971 року у Філядельфії, Па.

ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
в АМЕРИЦІ

Блаженнішого Митрополита
ІОАНА ТЕОДОРОВИЧА

•

Родині і всій Громаді Української Православної Церкви в Америці
висловлює глибоке співчуття

УПРАВА АКАДЕМІЇ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЛІГА в ЗСА
глибоко переживає велику втрату — смерть нашого улюбленого

МИТРОПОЛИТА ІОАНА

ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА
Наша Церква і Ліга втратили великого Душпастиря і Провідника.

•

Ми висловлюємо своє глибоке співчуття Українській Православній Церкві, Членам Ліги, Дочці, Зятеві, Внукам і Правнукам.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ СЛУЗІ БОЖОМУ МИТРОПОЛИТОВІ ІОАНОВІ.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЛІГА в ЗСА

З великим сумом і невимовним болем сповіщаємо,
що в понеділок, 3-го травня 1971 року в шпиталі у Філядельфії, Па.
після тяжкої недуги, упокоївся в Бозі
на 84-му році життя

БЛАЖЕННІШИЙ ВЛАДИКА

МИТРОПОЛИТ ІОАН

ЧИН ПОХОРОНУ — ВІДСПІВАННЯ Покійного в п'ятницю, 7-го травня 1971 р. о год. 7-ій вечора в Катедрі св. Володимира у Філядельфії, Па., 6740 North Fifth Street.

СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СВ. ЛІТУРГІЯ і ЗАКІНЧЕННЯ ЧИНУ ПОХОРОНУ в суботу, 8-го травня 1971 р. в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Початок Служби Божої о год. 10-ій ранку.

Просимо про молитви за душу Незабутнього Владики Митрополита.

СОБОР ЄПИСКОПІВ, РАДА МИТРОПОЛІЇ й КОНСИСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА

СТВОРЕНО ВИДАВНИЧИЙ ФОНД М. ЛАЗОРСЬКОГО

Сідней, Австралія. — Минулого року в Австралії помер у поважному віці один із найвидатніших українських письменників-романістів за кордоном сл. п. Микола Лазорський, автор трьох опублікованих історичних романів: „Гетьман Кирило Розумовський", „Степова квітка" і „Патріот". Філія Об'єднання Письменників-емігрантів „Слово" в Мельборні має відомості від дружини письменника, що в рукописах залишилися: чимала збірка оповідань і нарисів, один том приказок, зібраних письменником на Полтавщині, та велика праця „Полтава 100 років тому". Філія „Слова" і члени Літературно-Мистецького Клюбу в Мельборні створили Комітет для збірки фондів на видання згаданих творів письменника сл. п. Миколи Лазорського.

ГОЛОВНА ШКІЛЬНА РАДА
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА
в глибокому смутку сповіщає про передчасну смерть

Блаженнішого
Митрополита ІОАНА

ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Кличемо до участи і молитов у похоронних відправах, що відбудуться в суботу, 8-го травня 1971 року в Осередку нашої Церкви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Початок Святої Літургії в Церкві-Пам'ятнику о год. 10-ій ранку.

ПРЕЗИДІЯ ШКІЛЬНОЇ РАДИ

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ
СЕСТРИЦТВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ в США
в глибокій жалобі, з невимовним смутком сповіщає
наші Сестрицтва про невіджалувану смерть
Первоієрарха Церкви

Блаженнішого Митрополита
ІОАНА

і кличе Всіх до усердних молитов під час похоронних відправ у Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж., у суботу, 8-го травня 1971 р. о 10-ій год. ранку.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ ВЛАДИЦІ!

ГОЛОВНА УПРАВА
ОБ'ЄДНАННЯ СЕСТРИЦТВ УПЦ в США

НАУКОВО-БОГОСЛОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
УПЦЕРКВИ у ЗСА
в невтішному горі, з глибоким сумом сповіщає про тяжку свою втрату: в понеділок, 3-го травня 1971 р.
в Бозі упокоївся
Первосвятитель Української Православної Церкви

Блаженніший Митрополит
ІОАН

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ДИРЕКЦІЯ НАУКОВО-БОГОСЛОВСЬКОГО
ІНСТИТУТУ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА КАТЕДРА
СВ. ВОЛОДИМИРА в НЮ ЙОРКУ
160 Захід 82-га вулиця в Ню Йорку

висловлює свій глибокий жаль і співчуття
Світлому Соборові Єпископів Української
Православної Церкви в Америці
з приводу невіджалуваної смерти

Блаженнішого Митрополита
ІОАНА

ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ в АМЕРИЦІ

Все Українське Громадянство просимо про 40 денні молитви та приєднатись до глибокої жалоби Церкви.

НАСТОЯТЕЛЬ і РАДА ТРОСТІВ
КАТЕДРИ

Увага! ОбВУА! Увага!

ЗАКЛИК
ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОБВУА

Закликаємо Відділи ОбВУА: Ню Йорк, Нюарк й Аллентавн, а також і інші, взяти поголовну зорганізовану участь з ПРАПОРАМИ в архиєрейських похоронних обрядах по померлому в дні 3-го ц. м.

БЛАЖЕННІШОМУ ВЛАДИЦІ - МИТРОПОЛИТОВІ і ПЕРВОІЄРАРХОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА

св. п.
Іоанові Теодоровичеві

кол. капелянові Українського Війська
які будуть відслужені в суботу, 8-го травня 1971 року в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. — Члени цих Відділів мають прибути обов'язково в комбатантських шапках, темних одягах і при орденах.

Збірка під проводом сот. І. Козака перед Церквою-Пам'ятником у Бавнд Бруку, о год. 9-ій ранку.

ГОЛОВНА УПРАВА ОбВУА

НАСТОЯТЕЛЬ і РАДА ТРОСТІВ
повідомляють
ЩО ХТО ХОЧЕ ПОЇХАТИ НА ПОХОРОН
св. п. Блаженнішого Митрополита ІОАНА
впишіться на листу по телефону
(212) 873-8550

АКТИВНИЙ РЕКТОР УВУ

прод. д-р Вол. Янів

В останніх тижнях ми мали змогу читати чимало інформацій про нашу єдину вільну „Альма Матер". Ці вістки стоять незаперечно у зв'язку із унікальним явищем у історії: Золотим Ювілеєм єдиного у світі екзильного Університету, що зумів при найважчих зовнішніх умовах, без постійного бюджету, міняючи місце дії, перетривати впродовж п'ятидесятиліть різні лихоліття, ба що більше розвинути жваву діяльність, яка за другий період існування, за мюнхенське двадцятип'ятиліття, позначилася 90 томами видань із близько тисячу аркушів друку! Саме, п'ятдесятиліття стало найкращою нагодою до різних підсумків і циферних зіставлень. Вони коротко зібрані в ядерній відозві Ректора й Сенату, яку подали всі наші часописи в діяспорі. Вони подрібно розроблені в Бюлетені Українського Вільного Університету, розіслані до професури й алюмнів, чи у спеціяльному Пресовому Бюлетені, який на 20-ти сторінках приносить 13 цікавих інформацій. Проте мало хто здає собі справу, що ця велика інформаційна праця лежить на горстці людей, а відповідальність за Ювілей (щоб він випав найкраще) лежить на цьогочаснім ректорі УВУ, проф. д-рові Володимирові Яневу, який — як це виразно видно із пресових інформацій — весь свій час і всі свої сили присвятив для добра УВУ та його розвитку.

Щоб зрозуміти його активність, треба вчутися в ту атмосферу Львова, в якій він виростав юнаком. Д-р Володимир Янів народився 21-го листопада 1908 р. у Львові, в добу затяжних змагань за створення Українського Університету у Львові. Ідея рідного університету присвічувала йому від дитинства. Вона скріпилася по великій невдачі Визвольних Змагань 1918-19 рр., коли доступ до високих шкіл був замкнений для української молоді під польською займанщиною. В. Янів, як гімназійний студент переживав всі надії та розчарування, зв'язані із Таємним Українським Університетом у Львові (одноліток УВУ), а згодом після припинення його діяльности, він як студент цікавився Українським Вільним Університетом у Празі, під безпосереднім впливом одного її найвизначніших професорів УВУ — д-ра Володимира Старосольського.

Відчуваючи, що традиція боротьби за рідне вогнище культури — це одночасно традиція високого розуміння завдань українського студента, В. Янів негайно після іспиту зрілости в 1927 р. повністю включається в кипуче життя студентського Львова. Він керує першим студент. з'їздом 1929 р. що покликує Центральний Студентський Комітет із виразною метою довести якнайскоріше до створення Студентської Централі. Ця Централя справді постає в 1931 році, під назвою Союз Українських Студентських Організацій під Польщею і його очолює В. Янів, як перший голова, керуючи одночасно ідеологічним товариством т. зв. Філією Т-ва Наукових Викладів ім. Петра Могили 1930-32 рр. Він не занедбує при цьому ні студій (історії і філософічних наук), ні фахової праці серед студентства (1928-29 рр.) як голова студентського фахового кружка істориків. В часі його каденції на пості СУСОП-у українське студентство відзначає в 1931 р. 30-ліття відомої сецесії, а одночасно студентські анкети „віча" схвалюють відповідні резолюції в справі допомоги УВУ.

Тому, що в той час громадська діяльність тісно в'язалася із політичною, В. Янів входить у склад Краєвої Екзекутиви ОУН (1932-34 рр.) і послідовно редагує місячник „Студентський Шлях" (1932-34 рр.), націоналістичний тижневик „Наш Клич" (1933 р.), а згодом — вже на еміграції у Берліні — двотижневик „Український Вісник" (1940 р.) та входить у склад Президії Українського Національного Комітету (Краків, 1941 р.). Ця активність потягає за собою десятикратне ув'язнення з боку польської адміністрації та ґештапо, заслання до Берези Картузької, процес та присуд. З цього часу походять збірки поезій (видані щойно пізніше): „Сонце й ґрати" (1941 р.), „Листопадові фраґменти" (1941 р.) та „Шляхи" (1951 р.).

Звільнений з в'язниці, В. Янів студіює на берлінському університеті й здобуває докторат на підставі праці про „психологію в'язня" (1944 р.). З цього часу посвячується майже повністю науковій праці. Негайно після відновлення УВУ в 1946 році він зв'язується з нашою „Альма Матер" і переходить у ній всі ступені, від старшого асистента починаючи (26-го XI. 1946 р.) почерез доцента (1949 р.) на підставі праці про „психологічні підстави Окциденталізму", надзвичайний (1955-го р.) до звичайного професора в 1963 р. Тричі вибирано його продеканом філософічного факультету. На пості Директора Делеґатури УВУ у Франції (1964-68 рр.), він присвятив свою увагу підготові наукової зміни та організував в 1967 р. наукову конференцію. 27-го IV. 1967 року стає ректором УВУ і з новим запалом береться до праці, щоб вдержати важливу наукову установу УВУ.

У своїй діяльности він використовує адміністративний та організаційний досвід, який теж здобув на пості наукового секретаря НТШ у Европі (дійсний член НТШ від 1950-го р.). На цьому пості він залишався повних 16 років. З хвилиною переїзду НТШ до Сарселю (1952-го р.) до хвилини обрання на ректора. З цього часу В. Янів є заст. голови НТШ у Европі та його делеґатом до Головної Ради НТШ. Як секретар організує він низку наукових шевченківських і франківських наукових сесій в Парижі, три наукові конференції (1952, 1953 у 80-ліття НТШ, в 1956 р.), а зокрема спільну конференцію НТШ-УВУ-УБНТ та УВАН у Рокка ді Папа в 1963 р., та видає згодом три наукові Збірники із матеріялами конференції.

В. Янів — викладач психології в Духовній Семінарії у Гіршберґу (1947-48 рр.), від 1965 р. звичайний професор Українського Католицького Університету та Декан його філософічного факультету у Римі, дійсний член Міжнародної Вільної Академії Наук у Парижі, Німецького Товариства для Справ Психології, Українського Богословського Наукового Товариства, Французького Інституту Славістичних Студій у Парижі та УВАН, а від 1963 р. заступник голови Бібліотеки ім Симона Петлюри в Парижі.

На становищі ректора УВУ. В. Янів посвятився зокрема пожвавленні авдиторного навчання, наладнанні правильного зв'язку із розкиненою професурою (10 чисел Бюлетеню УВУ), організації товариства Прихильників УВУ, і насамперед видавничій активності. За його ректорства з'явилося досі 15 випусків у різних серіях, при чому на окрему увагу заслуговує відновлення серії скриптів (припиненої у 1956 році). В серії Монографій — як ч. 16 — вийшов саме тепер, напередодні Золотого Ювілею УВУ — особистий збірник В. Янева п. з. „Студії та матеріяли до новішої української історії", в якому зібрано 12 „матеріялів" (звітів, промов, пресових звітів, меморіялів) із діяльности установ, які автор очолював. Проф. Н. Полонська-Василенко у вдумливому вступному слові відзначила активність В. Янева, саме в ділянці історичних студій, які творять тільки одну ділянку многогранних зацікавлень автора, що насамперед присвятився етнопсихологічним студіям та дослідженню співзалежности соціяльної структури України та нашої духовости. Бібліографія наукових писань автора видана друком для вшанування 60-ліття автора, нараховує 123 позиції.

Подаючи найважливіші дані з активности ректора УВУ, ми обмежуємося до тих моментів, які вияснюють його ставлення до УВУ, залишаючи на боці його теперішню громадську активність. Ці дані запевняють нашу віру й бажання широкого нашого загалу, щоб сучасний ректор УВУ присвятив надалі всі свої сили, здібності і досвід, час та знання для Українського Вільного Університету. Успіх у його праці залежить від постійної піддержки Українського Вільного Університету нашим громадянством.

Для відзначення Золотого Ювілею УВУ, завершення організації Товариства Прихильників Українського Вільного Університету та ширшої інформації про дотеперішню діяльність УВУ — проф. Володимир Янів повідвідувати українські скупчення в ЗСА й Канаді.

Роман С. Голіят

Загальні Збори Окружної Ради Відділів Союзу Українок Америки в Ню Йорку

14-го березня 1971 р. відбулись загальні збори при співучасти 60 делегатів, що репрезентували 17 відділів Союзу Українок Америки Ню Йоркської Округи.

Збори відкрила голова Іванна Рожанковська — молитвою. По прочитанні порядку нарад, покликано до президії: Ірину Падох, Ярославу Зарицьку на предсідниць, Наталію Хоманчук на секретарку. Після короткого привіту від головної управи СУА, з Філядельфії Осипи Грабовенської — приступлено до звітів Управи: заступниця голови Розалія Полчій, секретарка — Марія Савчак, скарбничка — Галина Гошовська. Звіти з праці Відділів оформлено референтками: організаційна — Літепло, культ.-освітня — А. Сливка, виховна — М. Баран, суспільної опіки — Є. Процюк, зв'язків — І. Бенцаль, пресова — М. Демидчук, імпрезова — М. Стефанишин, господарчі реф. — Катруся Папуга і Люба Раковська. На закінчення усі підсумки праці Відділів, їхні успіхи й недоліки насвітлила голова І. Рожанковська. Опісля звітувала голова Контрольної Комісії О. Рак і подала внесок на уділення абсолюторії цілій Управі, що збори ухвалили одноголосно.

Виборча комісія, яку очолювала М. Савчак, відчитала листу кандидаток нової Управи на 1971/72 рік. — Кандидатки подані на управу збори затвердили одноголосно. Нова Управа на рік 1971/72: голова — Іванна Рожанковська, місто-голова — Олександра Кіршак, Розалія Полчій, секретарка (листування — Марія Савчак, секретарка (протоколи) — Марта Данилюк, скарбничка — Дарія Камінська, фінансова референтка Поля Книш, референтки: організаційна — Наталія Хоманчук, організаційна (мол) — Ліда Лещук, культ.-освітня — Оксана Щур, виховна — Михайлина Баран, мистецька — Ярослава Ґеруляк, суспільної опіки Єля Процюк, зв'язків — Леся Бервецька і Іванна Бенцаль, преса — Лідія Котлярчук, Марія Демидчук і Софія Котик, імпрезова — Катруся Папуга. Контрольна Комісія: голова — Оксана Рак, члени: Марія Демидчук, Любов Раковська, Галина Гошовська, Марія Стефанишин. В склад входять також, як вільні члени голови тих відділів, які не є заступлені в Управі.

В програму зборів входив реферат Лесі Кіршак, „Окружна Рада — яку бачу в своїх очах". Ціль реферату була підкреслити напрямні функції й значення О.Р., відношення Відділів до О.Р. і їхня співпраця. Відтак розгорнулась дискусія.

Окремою, доволі оживленою темою була дискусія над власною домівкою СУА. При О.Р. в Ню Йорку створено окремий Комітет Купна Дому СУА, який очолює Катря Пелешок. Вона подала перегляд праці комітету, який інтензивно працює над придбанням фондів, щоб в майбутності діждатись власної домівки.

На ту ціль особисто зложили від себе по 100 дол. Катря Пелешок і Іванна Рожанковська. Нова Управа Будівельного Комітету: голова — Катря Пелешок, містоголова — Поля Книш, секретарка — Ярослава Трембицька, касирка — Наталя Хоманчук.

Збори пройшли надзвичайно успішно. Перевибрана голова, І. Рожанковська дякуючи за довір'я, закрила збори молитвою.

Лідія Котлярчук,
пресова реф.

На Волині відбувся суд за віру в Бога

Київ. — У Волинській обласній газеті „Зоря" з 12 січня 1971 р. був поміщений репортаж під наг. „Суду ясно, а підсудним?", в якому розповідається про „гуманний радянський суд, який вибрав найменшу міру покарання" громадян за те, що вчили дітей співати релігійні псальми й пісні. Идеться про євангельських баптистів-християн, які мають в с. Пісникові біля Острожця молитовний дім. „Там члени общини євангельських християн-баптистів Віталій Хорошенко і Людмила Шайда (зараз Гопанчук) читали молитви дітям, вчили музикальної грамоти". Комуністична „Зоря" подала, що судили також пресвітера Острожецької общини ЄХБ Олексія Товстинюка: „Перед судом стали ті, що труїли дитячі душі вірою в загробне життя, навчали їх молитов. Вони звинувачені в тому, що залучували до відвідування молитовних будинків малолітних і організували з них „музикальні школи" по вивченню гри псальмів в Острожці, а потім у Пісникові. Щотижня у визначені дні збирали учнів середніх шкіл і давали їм уроки". Пресвітер Товстинюк склав програму для цієї школи, переписував, розповсюджував релігійні вірші, псалми, молитви. „Зоря" не повідомила, на яку кару були засуджені за такі „провини" підсудні, лиш згадала про „найменшу міру покарання" і про те, що „підсудні винними себе не визнали". Газета обвинувачує їх у порушенні закону про „відокремлення школи від церкви, а церкви від держави, за що й сіли на лаву підсудних". З репортажу випливає, що підсудні боронились до кінця, покликуючись на право людини вірити в Бога. Заарештованих і засуджених осіб затримали „дружинники колгоспу ім. Пархоменка" в той час, коли вони вночі хотіли розвозити автом дітей і музичні інструменти додому після навчання. Повний текст репортажу з „Зорі" з Волині надрукований у журналі Українського Євангельсько-Баптистського Об'єднання в Канаді „Християнський Вісник" з квітня 1971 р. Це Об'єднання на Заході Канади матиме свою Генеральну Конференцію 16-18 липня в м. Саскатуні.

ДВОЄ УКРАЇНЦІВ СПІВАЮТЬ В ОПЕРІ

У виставах виїздної Метрополітальної опери в турне по ЗСА беруть участь двоє українських співаків-солістів: Іванка Мигаль і Андрій Добрянський. Меццо-сопрано І. Мигаль співатиме 20 травня в Міннеаполісі в „Мадам Батерфлай", в ролі пані Пінкертон, а Андрій Добрянський виступатиме в тій же опері в ролі Боази, наступного дня там же — у „Вертері", в ролі Йогана. У Дітройті ці вистави будуть 24-го і 29-го травня. Крім того, Андрій Добрянський виступить, у Сиракюзах із місцевою компанією в днях 13, 14 і 16 травня в опері „Елісір д'аморе", в ролі Дульсамара.

Перша виставка Миколи Горбача

Микола Горбач: „Порт" (олія)

Микола Горбач — мистець з розмахом не тільки у переносному, але й трохи у буквальному розумінні. А втім, коли розмашистість Миколи Горбача є нешкідливою манерою його особистої поведінки, то розмах, яким відзначаються його образи, є їх найпершою прикметою.

9-го травня ц. р. Об'єднання Мистців Українців улаштовує йому в Ню Йорку його першу індивідуальну виставку в Америці. Але він ані не новик, ані молодик. Має 61 рік, народився в Херсоні і більшість свого віку пережив в Україні, мистецьку школу скінчив в Одесі. Від 1944 до 1969 року жив у Букарешті, в Румунії, і заробляв там, як професійний артист-маляр. До З'єдинених Стейтів прибув щойно рік тому, в квітні 1970 року.

Мандруючи по долині Ню Йорку він „відкрив" домівку ОМУА і керівники ОМУА негайно побачили, що мають перед собою непересічного майстра та запросили до участи в останній 17-ій збірній виставці. Там звертали на себе увагу його три образи. Він має їх тут, в Ню Йорку, кругло 500. Із них вибрав 52 для цієї своєї першої індивідуальної виставки на американському континенті. Це — порти, залюбки змальовуване море, вулиці (деякі з отих завулків мають „запах" Утрільо), портрети, людські типи. Сам Микола Горбач уважає себе за реаліста, але одночасно признається, що він — життьовий романтик. Цей романтизм слідний теж у доборі тем і в підході до них. Звичайно, ці образи не мають нічого спільного з модернізмом у розумінні безпредметности чи хоч би в експресіоністичному зображуванні бачених предметів. Але й реалізм Миколи Горбача так само далекий від мертвої фотографії.

Микола Горбач — це цінне придбання для американсько-української мистецької громади, яка — на превеликий жаль — втратила в останньому 20-тиріччі великих і незаступних мистців, малярів і скульпторів. І він вартий того, щоб познайомитись з його мистецтвом, виявивши повагу і прихильність до того зрілого й досвідченого маляра на новому для нього американсько-українському ґрунті.

І. Кедрин

Єфим Омельченко обраний на голову Ніяґарської Округи Відділів УНС, о. Михайло Блаженко — почесний голова

Нова Управа Окруж. Комітету Відділів Ніяґарської Округи В першому ряді сидять (зліва): М. Бережук — містоголова, почесний голова всеч. о. М. Блаженко, новий голова Є. Омельченко, голова Головної Ради УНС і обласний організатор В. Дідюк, секретар Округи Й. Р. Фаринич. В другому ряді (зліва) стоять: І. Марчук, П. Самець — голова Контрольної Комісії, М. Боровський — касир, М. Шпурко, П. Дяків — окружний організатор. Почесний голова о. Блаженко і новий голова п. Омельченко держать Почесну Плякату, яку вручив їм голова Головної Ради УНС

В неділю, 4-го квітня ц. р. відбулися в залі Церкви Св. Покрови в Торольд, Онтаріо, річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНС Ніяґарської Округи. У Зборах взяли участь представники всіх Відділів. Зборами провадила Президія, до якої входив також, як почесний член Голова Головної Ради УНС В. Дідюк в складі: о. М. Блаженко — голова, П. Дяків — секретар. По ділових звітах уступаючої Управи Округи, активній дискусії, уділенні абсолюторії, обрано нову Управу Округи в такому складі: Єфим Омельченко — голова, Микола Бережук — містоголова, Йосиф Р. Фаринич — секретар, Михайло Боровський — касир, Петро Дяків — член. До Контрольної Комісії увійшли: Петро Самець — голова. Микола Шпурко і Іван Марчук — члени.

Враховуючи заслуги при організуванні Округи о. Михайла Блаженка, який був її головою через чотири роки, Збори одноголосно обрали його почесним головою. Голова Головної Ради УНС і обласний організатор В. Дідюк у своєму виступі згадав про успіхи Округи у минулому році, навів її досягнення у цьому, та на прикладах доводив, що Ніяґарська Округа має всі можливості задержати своє першенство у системі УНС, якщо всі так, як і досі секретарі Відділів у своїй співпраці з Управою Округи і Обласним організатором візьмуться до праці. Подякував за повну й гармонійну співпрацю дотеперішньому голові Округи, о. М. Блаженкові й всім членам, з надією, що нова управа Округи піде його слідами для добра й дальшого росту УНС в Канаді. У діловій і приязній виміні думок, запитах і відповідях, устійнено плян присднання нових членів у 1971 р. який становив би 155 нових членів. Представник Головного Уряду УНС підкреслив активну організаційну працю Відділу 468-го в Ніяґара ан де Лейк і її відданого секретаря П. Самця. Відділ цей підряд кілька років був, Відділом-першуном Округи. Спільною знімкою та товариською перекускою закінчено ці чергові загальні збори Округи, що хоч чисельно невелика, стоїть на перших місцях між великими.

Н. Н.

НТШ відзначило століття народин Василя Стефаника

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА і Філологічна Секція НТШ влаштували 1 травня ц.р. в домі НТШ в Ню Йорку Наукову Конференцію для відзначення століття народин письменника Василя Стефаника. Конференцію відкрив проф. М. Лисогір. Доповідь на тему „Василь Стефаник і Велика Україна" виголосив проф. д-р М. Степаненко. Прелеґент зазначив, що Стефаник дуже прихильно ставився до земляків з Великої України, переписувався зі Старицьким, Лисенком, Грінченком, Коцюбинським, Лесею Українкою, Грушевським і численними іншими, їздив на відвідини на Велику Україну. З черги д-р Л. Луців доповідав на тему „Василь Стефаник у критиці", цитуючи прихильні рецензії і відгуки польських джерел (Морачевський, Оркан і ін.), російських (Горький і ін.) та українських. Прелеґент обговорив видання про Стефаника на еміграції, в тому числі англомовне видання його творів. Третю з черги доповідь виголосив ред. В. Верган на тему „Переклади новель Василя Стефаника на чужі мови". Прелеґент ствердив, що 80 відсотків творів Стефаника перекладено на чужі мови, а саме німецьку, англійську, французьку, італійську, російську, польську, білоруську, чеську, словацьку, хорватську, болгарську, литовську, естонську, грузинську, гебру, румунську, татарську і інші. Твори Стефаника цікавили чужинців своїм психологічним підходом до проблем життя, своїм драматизмом і ліризмом та майстерним описом побуту і життя селян.

Совєтського дисидента Івана Яхимовича мали звільнити із психіятричної лікарні

Москва. — Згідно із одержаними тут повідомленнями, в понеділок 3 травня ц. р. був звільнений із психіятричної лікарні в Ризі по двох роках запроторення відомий совєтський дисидент Іван А. Яхимович, колишній член КПСС й голова одного із зразкових колгоспів у Латвії. І. Яхимович, випускник факультету філології Латвійського Державного Університету і відзначений в 1964 році за свою енерґійну працю в колгоспі, почав був з 1965 року виступати із критикою комуністичної партії й уряду і був усунений із свого становища, як голови колгоспу, та викинений із рядів комуністичної партії після того, як він написав відкритого листа до члена Політбюро КПСС Михаїла Суслова з протестом проти репресування молодих дисидентів, між ними А. Гінзбурґа, Ю. Ґаланскова, А. Добровольського й В. Лашков, засуджених на ув'язнення у виправно-трудових таборах. В липні 1968 року І. Яхимович разом із іншим дисидентом ген. Петром Григоренком передали чехословацькій амбасаді в Москві свою заяву із підтримкою для політики Дубчека і його реформ в ЧССР. В березні 1969 р. Яхимович і Григоренко виступили із засудженням совєтської інвазії на ЧССР і з вимогою вивести совєтські війська із тієї ж країни. За те ж обидва були визнані совєтським судом, як ненормальні, і запроторені на невизначений реченець до психіятричних лікарень. І. Яхимовича звільнили із цього „лікування" по двох роках. Григоренкові мали запропонувати звільнення, але аж після того, як він підпише заяву із засудженням своїх дисидентських поглядів.

У Варшаві поширюють версію, що керівник польської „безпеки" Мочар — це ... українець

Варшава.— У зв'язку із тимчасовим, мабуть, зникненням із політичного овиду Мечислава Мочара — керівника комуністичної „Безпеки" і члена Політбюра польської комуністичної партії, у Варшаві поширюються різні версії про причини цього „зникнення" чи й усунення Мочара із керівної польської верхівки. Згідно з однією версією, Мочар — це українець з походження, перекинутий до Польщі під час війни для очолення комуністичного партизанського руху. Поширювачі цієї версії твердять водночас із цим, що Мочар тісно пов'язаний із совєтськими чинниками і виконує доручені йому Москвою завдання. Інші дошукуються родоводу Мочара в якійсь робітничій родині в Лодзі і твердять, що Мочара хоче зліквідувати Москва, як надто „незалежного" в своїх діях. Згідно ж із фактичним станом свій вплив завдячує Мочар впливові однієї із найсильніших у Польщі і дуже шовіністичній за своїм характером організації — Союзові (Звойонзкові) Борців за Свободу і Демократію, що його він очолює. В цьому союзі об'єднані понад 300 000 колишніх партизанів з часу другої світової війни. Протягом останнього місяця Мочар ніде у Варшаві не показувався: не було його під час різних офіційних зустрічей і був він відсутній також на останньому засіданні Політбюра польської комуністичної партії.

1-ий травень відзначали комуністи мляво й без військових парад

Москва. — В минулу суботу Совєти відзначали за щорічним звичаєм 1-го травня, як найбільше робітниче свято, але в цьому році, всупереч традиції, не було там ніякої військової паради і єдиним промовцем був перший секретар компартії Леонід Брежнєв. У першому ряді на трибуні стояли Микола Підґорний, Брежнєв, прем'єр Алексєй Косиґін, Міхаіл Суслов, маршал Андрей Гречко та інші. Поліційно-партійний апарат удекорував Москву, як звичайно, червоними прапорами, портретами Маркса, Енґельса, Леніна й 15-ох членів Політбюра. До млявого настрою з відсутністю будь-якого „ентузіязму" та радости чимало причинився зливний дощ. У столиці Комуністичного Китаю Пейпінґу прийшов на 1-травневу параду „сам" Мао Тсе-тунґ з своїм заступником Ліном Піяво, але ніхто з них не промовляв. Мао Тсе-тунґа провожали дві медсестри. У Пейпінґу відбувся теж похід тільки робітників і різних державою спонзорованих організацій. З усіх комуністичних країн військова парада відбулася тільки у Східньому Берліні. У Варшаві цьогорічна парада була багато скромніша, як у минулих роках і пояснювано це бажанням заощадити гроші. У Београді в Югославії передавали на 1-травневій параді 40-хвилинну промову Тіта, передану через радіо й телевізію з міста Лябіна, недалеко кордону Італії. У західніх країнах 1-травневе відзначування перейшло майже без ширшої уваги.

НАЙСТАРШИЙ НЕҐРИТЯНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК У ЗСА „Ню Йорк Амстердам Нюз", що почав був виходити 62 роки тому, продано за два мільйони долярів. Бюро газети знаходиться в Гарлемі, в Ню Йорку. Ґазету купила група неґритянських діячів.

ЧУНҐ ГІ ПАРК ВИГРАВ у Південній Кореї вибори на третю каденцію президента тамошньої республіки більшістю одного мільйона голосів проти свого противника. Він знову заповів гостру боротьбу проти корупції. Парляментарні вибори відбудуться там 25-го ц. м.

Відбувся Шевченківський концерт у Празі

Прага, ЧССР. — У залі „Слов'янський Острів" у у столиці Чехо - Словаччини Празі відбувся великий Шевченківський Концерт, у суботу 6 березня ц. р. Справжньою новиною для слухачів того концерту було відкриття талановитого українського композитора Андрія Гнатишина, який постійно живе в Австрії. Його пісні викликали найбільше оплесків, а особливо пісня на слова Т. Шевченка „Садок вишневий коло хати" — її на домагання присутніх повторювали тричі. Хором диригував С. Шутка, соліст М. Лучканич, при фортепіяні Т. Гошовська-Кудринова, рецитували твори Т. Шевченка: К. Геник-Березовський, Б. і Г. Довганичі, Г. Шеленко, Г. Клоручак. Має відбутися також концерт на вшанування Лесі Українки.

Український мистець з Югославії

Лондон. — Український мистець у Югославії Л. Микулич створив, за надісланим йому проєктом, образ на хоругві для української католицької церкви Пресв. Богородиці, набутий Об'єднанням кол. вояків Українців у Бредфорді, в Англії. Образ репродуковано і він є в продажу. На ньому зображено вияви віри й культури українського народу, під Покровом Пресв. Богородиці: воїн з княжих часів, гетьман, старшина з Визвольних змагань, старшина Закарпатської України, вояк-дивізійник, старшина УПА Зображено теж жінку й мужчину в українській ноші, герб і національний прапор України, Пресв. Богородицю, яка шле благословення Україні. На образі зображено також Собор св. Софії в Києві. Лондонська „Українська Думка" помістила в січневому числі фотознимку з образу-корогви, вже посвяченої.

Кость Паньківський

ПАМ'ЯТІ ІЛЯРІЯ ЛЕВА ХАРАКА

(Посмертна згадка)

2-го березня українська віденська громада прощала одного із передових членів д-ра Іларія Харака, який помер на 74-му році життя. Від 1945-го р. покійний був адвокатом і активним громадським діячем у Відні. Тяжка недуга, яка від більш двох років відобрала йому мову й можливість писати, зламала людину здібну, працьовиту, ідейну, сповнену енергії та громадських плянів, приятеля всіх, хто у скрутну хвилину життя потребував помочі.

Покійний народився у Львові 9-го квітня 1897 р. в урядничій родині — батько — суддя Вищого крайового суду, а пізніше радник двору у Найвищому Суді у Відні, крізь службу в українській армії, студентські роки в Празі, працю в суді й адвокатурі на Словаччині, опинився після другої світової війни у Відні, на відповідальному пості керівника соціяльно - політичного відділу Робітничої Палати, який сполучувався з працею адвоката. Відійшов у 65-му році життя на пенсію, але по своїй професії працював дальше, присвячуючи більше часу громадській діяльності.

У Львові перед першою світовою війною був одним із передових членів драгоманівського гуртка при Академічної гімназії і т. зв. „мазепинського пласту". Належав до групи учнів, які творили перші гуртки військового вишколу, з яких зродився Січово - Стрілецький рух. Вже в тому часі захопився ідеями соціяльної демократії і залишився вірним тим поглядам на ввесь свій вік. Загартований у національній боротьбі, зокрема гострою на відтинку середньо - шкільної і університетської молоді, проти австро - польського безправ'я вміло поєднував ідеї націоналізму з ідеями демократичного соціялізму.

1918 р. застав його в Самборі, біля отамана Мацієвича при перейнятті влади в імені українського народу. З гірською бригадою перейшов весною 1919-го р. на Чехо - Словаччину до табору в Німецькому Яблонному, а звідтіля до Праги, де став одним із провідників студентства, головою Академічної Громади. Він один із тих, що піддали думку скликати перший загальний З'їзд українського Студентства вільного світу. Очолював т. зв. передз'їздову конференцію, згодом на самому З'їзді в червні 1922 р., на якому заснували Центральний Союз Українського Студентства. Секретарював у допомоговому Чесько - Українському Комітеті в Празі під головуванням проф. Олександра Колесси. Багато причинився, в час кризи, для усунення небезпеки розв'язання цього комітету, який відігравав велику ролю у підтримці незаможних студентів. З його ініціятиви подали студентські студентські організації всіх народів у Празі збірний протест до Ліги Націй проти нищення українського шкільництва в Галичині, яке існувало ще з часів Австрії. Цей протест викликав демарш польського уряду проти „політичної діяльности" студентів в Празі.

Коли перша група українських студентів - юристів закінчила свої студії і треба було шукати за працею, він перший піддав думку, що обов'язком молоді йти працювати на Закарпаття, де була велика недостача юристів і в суді й в адміністрації. Міністер юстиції Долянський прийняв тоді 50 молодих українців на службу в Карпатській Україні. Вплив чеських русофілів був сильніший за впливи католицьких людовців і соціял - демократів. Наших юристів розкинули по всій Словаччині. Д-р І. Харак швидко покинув суд і почав працювати в адвокатурі. Після приходу до влади Гітлера допомагав австрійським втікачам, що шукали захисту в Чехо - Словаччині.

З кінцем 1938-го р. Уряд Карпатської України покликав його до праці в президії уряду. Тут не працював довго, бо треба було разом з урядом покидати рідну землю. Вернувся він до адвокатури в Нітрі, в самостійній в той час Словаччині. Тут його канцелярія стала знову місцем захисту, тим разом для втікачів зі сходу.

Із післявоєнної Чехо-Словаччини треба було вибратися, бо нова влада поставила закид співпраці з „фашистами". Переїхав до Австрії, і використовуючи знайомства тих, кому помагав в часі їхньої потреби, поселився у Відні, дістав австрійське громадянство і працю в Робітничій Палаті. Крім того працював знову адвокатом.

Служив своїм досвідом і зв'язками тим, що потребували його помочі. Головував в Раді червонохресного т-ва „Українська Медично - Санітарна Служба" в Австрії. Намагався об'єднати всі українські допоміжні установи для використання загальних державних австрійських і міжнародних організацій допомоги втікачам і прогнаним. На цю тему відбулася його доповідь в присутності представників всіх українських організацій Австрії під назвою „Проблеми співпраці українських товариств Австрії", про що була ширша згадка в щоденнику „Америка" (- 21-го 8. 1964 р., ч. 158 -). З його ініціятиви постав Союз Українців Австрії, у якому довгі роки був одним із віце - президентів. Окрему увагу і значення звертав на австрійські архіви і бібліотеки, які після другої війни відкрито для дослідників. На тему тих архівів, у яких надзвичайно багато матеріялу для вивчення українських справ, писав в липні 1960 р. у щоденнику „Свобода" за підписом Ір. Вира (давній псевдонім ще з студентських часів) статтю: „Українці у Відні". Був членом Української Національної Ради в Мюнхені й заступником голови президії від Української Соціялістичної Партії.

В листопаді 1965 р. доповіді професора лондонського університету Гю Сетон Ватсона на форумі „Австрійського Дому" у Відні, на тему „Національна свідомість і націоналізм" д-р І. Харак — каже дописувач газети „Америка" — недокладні і неправдиві твердження проф. Ватсона про Україну і українців, та викликав відповідь доповідача, який у кінцевому слові признав йому рацію.

Вже за молоду співпрацював у молодечих журналах. Писав багатою німецькою мовою на юридичні теми. Залишив недовгі згадки-спогади про старшого колеґу молодих років Миколу Опоку (— пізніше старшина СС, член Повстанського штабу, розстріляний большевиками—) у зв'язку з працею драгоманівських гуртків і про проф. Івана Мірчука, у зв'язку з життям українського студенства в Празі спочатку 20-их років.

Залишив у смутку дружину Беттіну, щирого і доброго помічника у його працях і опікунку у тяжкій недузі, сестру Ольгу Г. Стефанович, та всіх тих, що знали, любили й шанували його за характерність та прихильність

КОМІТЕТ ГАРВАРДСЬКИХ СТУДІЙ У ВІННІПЕГУ

Вінніпег. — Тут оформлено під патронатом КУК Громадський Комітет Українських Гарвардських Студій. Комітет має допомагати матеріяльно тим здібним українським потребуючим студентам з Канади, які будуть студіювати в Гарвардському Центрі Українських Студій. При Комітеті створено також Збірковий Комітет студентів Манітобського університету, головою якого став Ігор Століяр. Головою Громадського Комітету Українських Гарвардських Студій є проф. Олександер Розумний, секретарем проф. Олександер Баран, до Комітету входять ще 6 членів. Пожертви можна надсилати на Централю КУК, або на адресу проф. О. Барана, як секретаря Комітету: Prof. A. Baran, 108 Purdue Bay, Fort Garry, Manitoba.

„ВЕЛИКОДНІ ПИСАНКИ І ВИ"

Гакенсак, Н. Дж. — Під таким наголовком помістила Мері Лу Вілсон великий ілюстровани репортаж у місцевій газеті „Сандей Рекорд" з 4-го квітня. Розповідаючи про звичай писати писанки, авторка знайомить одночасно з українською родиною п-вом Соханів з місцевости Вудкліфт Лейк, які залюбки плекають цей вид традиційного народного мистецтва. На фотознімках зображено 12-річного Олега і 14-річну Марію Соханів, в українській народній ноші, які вчаться писати барвисті писанки, Марію, яка розписує писанку, і господиню п-і Олену Сохан, у вишивці, при свічці з українським орнаментом.

З приводу дворічних загальних зборів УЛТПА — Відділ Торонто

Українські лікарі провінції Онтеріо, в Канаді-є згуртовані у своїй професійній організації, яка є Відділом Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА) з осідком у Ню Йорку. Впродовж свого існування — торонтський Відділ УЛТПА задержував постійно-виразні прикмети професійної української організації. Вдержуючи заразом тісний зв'язок із життям та подіями широкої української спільноти торонтський Відділ УЛТПА був сталим промотором участи нашого членства у загальній праці й діях українського довкілля.

Не зважаючи на людську апатію й відстань від громадської праці- на 85 наших членів-відносно велика частина постійно брала участь у загальних громадських акціях. Не можна при цьому поминути факту, що при Відділі УЛТПА в Торонті діяв постійно Жіночий Клюб, що його впродовж двох літ дуже активно репрезентувала голова д-рова Тамара Волощук.

Впродовж дворічного звітового періоду-Управа Відділу постійно держала близький зв'язок із всіми своїми членами при помочі численних ділових обіжників, як теж і особистого контакту його голови та цілого заряду.

Матеріяльна допомога нашого Відділу для справ українських, суспільно громадських та культурних потреб була видатна. Наш Відділ виасигнував 1.000 дол. на культурну збірку „Українська Спадщина", яка приміщується в торонтському замку „Каса Лома". З приводу посвячення Собору св. Софії в Римі, Відділ склав квоту 400 дол. Перепроваджено продажу розгривних білетів на образ артиста маляра М. Курилика, що дало 1.000 дол. доходу, які призначено на допомогу українському студентству в Бразилії. Перепроваджено теж збірку на покриття коштів протестаційної акції СУСК-у в Оттаві проти арештування історика Вал. Мороза. Впродовж цілого дворічного звітового періоду—Відділ УЛТПА в Торонті спонзорував, або ініціював цілий ряд товариських імпрез такі як репрезентативні карнавалові балі, літні пікніки, професійні ділові наради та зустрічі в справі наукового лікарського З'їзду, який має відбутися в Торонті в 1972 р. Крім цього, на запрошення нашого заряду д-р Ю. Пелех виголосив для нашого членства реферат на актуальну тему: „Як стоїть справа з патріярхатом"? Уряджено й переведено дуже успішну зустріч всього нашого членства з репрезентантами студентського товариства СУСК-у в Торонті. Уряджено теж впродовж цілого звіттов. року цілий ряд членських сходин і нарад на яких презентовано блематику й події такі, як українську суспільну провисвітлення фільму д-ром Миколою Остафійчуком з посвячення Собору св. Софії в Римі. Наукова доповідь проф. Горникевича на тему „Недуга Паркінсона" та доповіді д-рів М. Огризла та В. Бобечка належать до ряду професійних наукових сходин членів нашого Відділу. Участь репрезентантів нашого Відділу в обходах ювілею Централі УЛТПА в Ню Йорку належать до родинних афер, нашого товариства. Уряджені нашим Відділом два лікарські равти, з яких весь дохід призначено на потреби українського студентства, належать до добродійних дій нашого Відділу.

Члени й Управа нашого Відділу постійно брали участь у локальних громадських імпрезах, а зокрема з приводу посвячення першого дому для старших в Торонті, де наші члени беруть живу й активну участь при обслузі й лікуванні українських людей старшого віку.

До ряду професійних сходин всього нашого членства Торонтського Відділу УЛТПА належать зокрема кожнорічні покази фільмів фірми Рассель, що їх постійно висвітлює для наших членів п. Титанек, де ця фірма презентує нові фармацевтичні продукти.

Цей, лиш телеграфічний перелік праці УЛТПА-Відділ Торонто є доказом постійної активности нашого товариства. Не зважаючи на утяжливу працю, хочу запевнити читача, що український лікар є частиною наших суспільно-громадських болів і турбот, бо ними він постійно живе. Загальні дворічні збори нашого Відділу відбулися в неділю дня 7-го березня 1971р., де запрезентовано всьому членству вислід нашої праці, що збори апробували.

До нового заряду УЛТПА Відділ Торонто на наступну дворічну каденцію вибрано слідуючих осіб: д-р Р. Цурковський-голова, д-р М. Остафійчук заст. голови. д-р Ігор Гадач-секретар, д-р Г. Шиманський - фін. секретар, д-р Ф.Мельник - член. Контрольна комісія: д-р Іван Скрипух,-голова, д-р Евген Волощук-член, д-р П. Лехіцький-член.

д-р Іван Скрипух

б. гол. УЛТПА-Відд. Торонто

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Панель Українознавства

Заходом Батьківського Комітету при Школі Українознавства Т-ва Самопоміч в Ню Йорку в дні 25-го квітня ц. р. в залі Пластового Дому відбувся цікавий панель на тему: „Українознавство — Дім і Школа".

Членами панелю були: мгр Л. Галібей, мгр М. Домарадська, д-р В. Тершаковець і мгр І. Кобаса. Усі вони вчать в американських школах, а рівночасно працюють у нашому шкільництві Українознавства. Модератором панелю був інж. Р. Рогожа. Члени панелю порушили різні методи, як зацікавити наших дітей справою вивчення української мови, як защіпити у них любов до рідного та як їх затримати при своїй народній окремішності, серед чужих обставин. Стверджено, що головним чинником у формуванні наставлення дитини до українства являється: дім і добрий приклад родичів, плекання рідної пісні, українська хатня бібліотека, плекання рідної традиції.

Мгр Л. Галібей, опираючись на дослідах визначних американських педагогів, опрокинула часто повторований погляд, що двомовність зменшує научні осяги наших дітей в американських школах. Противно, двомовність поглиблює та поширює умовий розвиток дитини. Щоб наших дітей зацікавити історичними та суспільними подіями на Україні, належить ці події, чи процеси порівнювати із подібними подіями чи процесами, що відбувалися у інших країнах, а головно в ЗСА. Відносно будучности шкіл українознавства в Америці та учительської обсади для них, усі члени панелю не скривали оптимізму в цій справі.

Панель проходив дуже цікаво, а присутніх біля 90 осіб лише жалувало, що цього роду дискусія відбулася так пізно. Багато праці в зорганізуванні цього панелю вложили — мгр Ів. Шмігель та мгр Зенон Івасиків. Усім членам панелю, та його модераторові, Управі Батьківського Комітету — від нас, батьків дітей Школи Українознавства, — щира дяка.

Іван Сєрант

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Бл. п. о. Петро Лаптута, ЧНІ

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У неділю 18-го квітня, 1971 р. в дорозі, нагло помер пл. п. отець Петро Лаптута, ЧНІ в 54 році життя.

Покійний о. Петро уродився 12-го жовтня, 1917 р. в Батавії, Н. Й. Незабаром, його батьки, Іван і Анна з дому Ковальчук, перенеслися до Боффало, Н. Й., де були примірними й довголітніми парафіянами церкви св. Николая. Свою нижчу й середню освіту здобув у Боффало. До новіціяту оо. Редемптористів вступив 14-го серпня, 1934 р., Чернечі Обіти зложив 15-го серпня 1935 р. Філософічні й богословські студії скінчив в Оттаві. Дня 10-го листопада 1940 р. був рукоположений на священика, ВПреосвященнішим Кир Константином Богачевським у катедрі, в Філядельфії. По скінченні студій настоятелі Чину призначили його префектом студентів і професором догматичної богословії в Духовній Семінарії в Йорктоні, Саск. Ці уряди він сповняв з великою посвятою від 1941-46 рр. В 1956-51 рр. був директором і професором у Малій Семінарії в Роблині, Ман. Душпастирював у Канаді й Америці в округах Йорктону, Роблину, Саскатуну, Гері, Нюарку і Чесапік Ситі. Також проповідав місії й реколекції в різних парафіях ЗСА й Канади.

Бл. п. отець Петро тішився великою пошаною своїх парафіян і всіх, що його знали. Він любив молодь і віддав найкращі роки свого священичого життя для виховання молодих священиків - місіонерів. Він полишив у смутку старенького батька й двох братів у Боффало.

Похоронні відправи почалися Парастасом у вівторок 20-го квітня увечері в церкві св. Василія, Чесапік Ситі, де покійний душпастирював останні три роки. Соборний Парастас відслужили преп. оо. Дмитро Лаптута, ЧНІ: рідний брат покійного, Дмитро Библів, ЧНІ, Степан Ширий, ЧНІ, всеч. оо. Степан Готра, Андрій Банчак, Петро Литвин і і його помічник.

У середу 21-го квітня преп. оо. Дмитро Лаптута, ЧНІ, Дмитро Библів, ЧНІ і Степан Ширий, ЧНІ відправили Співану Заупокійну Службу Божу в приявності ВПреосв. Митрополита Кир Амвросія Сенишина, ЧСВВ, і інших священиків українського й латинського обрядів. Прощальне слово виголосив преп. о. Дмитро Лаптута, ЧНІ.

Опісля тіло покійного перевезено до Боффало, Н. Й. У п'ятницю 23-го квітня о годині 7.00 увечері почалася похоронна відправа — Парастасом у церкві св. Миколая. Взяли участь отці: всесвіт о. прелат Павло Івахів, парох церкви; всеч. оо. Н. Ілевич, Андрій Стасюк, П. Грушецький, Ігор Пеленський, впреп. о. Протоігумен Павло Малюга, ЧНІ,; і отці ЧНІ: Леонтій Міня, Степан Шавель, Степан Олійник, Іван Фецько, Мирослав Дзюрман, Ярослав Дибка, Дм. Лаптута, ЧНІ. У суботу рано в годині 9-тій почалася Заупокійна св. Літургія, яку відправили отці ЧНІ: о. Павло Малюга, о. Дм. Лаптута, о. С. Ів. Шавель, о. С. Олійник, о. Іван Фецько, о. Я. Дибка, о. Юрій Перейда, всеч. о. П. Грушецький. Прощальне слово виголосив впреп. о. протоігумен Павло Малюга ЧНІ після Євангелія. Крім вищезгаданих отців взяли участь у похороні о. Ю. Кубіний і о. Сергій Бачковський, Ч.С.Б.

Тлінні останки зложено на вічний спочинок на цвинтарі св. Хреста в Лякавана, Н. Й. Після похорону, відбувся в церковній залі похоронний обід, що його приготовили пані парафії св. Миколая. Після обіду, о. Дмитро Лаптута, ЧНІ, подякував всім отцям, співакам і учасникам у похороні бл. п. отця Петра й паням за влаштування обіду під час поминок.

Вічна Йому пам'ять!

о. П. М.

Київський телефон — 55 000 викликів на годину

Київ. — З початком квітня в Києві розпочала працювати нова, значно удосконаленіша телефонічна система — „Найпотужніша в СССР Автоматична міжміська телефонічна станція", сказано в „Радянській Україні" з 29 квітня. Жителі Києва вже могли розмовляти з деякими містами в Україні та з Москвою і Ленінградом без допомоги телефоністки, набираючи лише відповідні числа, але треба було також зголошувати — набирати і свій телефон. Тепер кияни можуть розмовляти по телефону без телефоністки, набравши спершу число 8, а потім кодове число міста в СССР і число квартирного телефону в Ашхабаді, Ризі, Баку, Алма-Аті, Тбілісі, Менську і т. д. Довжина кабеля, прокладеного в середині велетенської будівлі, дорівнює „відстані від Києва до Ленінграду", але там, при контролі електрично-телефонічних установок, працюють лише два інженери та поспішна ремонтна група, яку викликається при потребі. Машини вираховують також довжину розмови, скільки за неї заплатити, в якому часі відбувається розмова, а тже вночі телефон дешевший і т. д. Тепер Київська станція далеких викликів забезпечує 55 000 розмов на годину. Заступником тієї нової міжміської телефонічної станції працює інж. В. Боярчук, директора не названо.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГАВРИЛО ПОПОВИЧ, член УНС Відд. 367 Т-ва Запорожська Січ в Рочестер, Н. Й., помер 22-го лютого 1971 року. Покійний народився 27-го лютого 1892 р. в селі Кадовка, повіт Калуш, Зах. Україна. Полишив в смутку двох синів, трьох доньок, 7 внуків, братів Михайла і Стефана та сестру Марту. Похорон відбувся 26-го лютого з похоронного заведення до церкви, а відтак на цвинтар Голі Сепулч, при участі родини, знайомих і членів союзової громади.
Вічна Йому Пам'ять!
Василь Попович, секр.

РОЗАЛІЯ РОМАНИШИН, членка УНС, Відд. 407 Т-ва ім Йосифа Сліпого в Торонті, померла 29 грудня 1970 року на 53-му році життя. Покійна народилася в Монтреалі, Канада. Стала членкою УНСоюзу в 1959 році Полишила в смутку мужа Івана. Похорон відбувся 1-го лютого на цвинтарі Моунт Гопе Торонто в Ст Катарінес, Онт.
Вічна Їй Пам'ять
Управа

ТЕКЛЯ ПАРАЩАК, членка УНС Відд. 239 Т-ва Юрія в Філядельфії, Па., померла 24-го листопада 1970 року на 75-му році життя. Покійна народилася в Мединичі, пов. Дрогобич. Стала членкою УНСоюзу 31 березня 1925 р. Полишила в смутку мужа Івана, 3 дочки Юлію, Марію і Ольгу і 7 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Факс Ченс у Філядельфії.
Вічна Їй Пам'ять
М. Ковальчук, секретар

ІНЖ. РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 238 Т-ва Укр. Молодечий Клюб в Лорейн, помер 15-го січня 1971 р. на 66-му році життя. Покійний народився в Борщеві. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Полишив в смутку дружину Марію. Похорон відбувся 18-го січня на цвинтарі Калварі в Лорейні.
Вічна Йому Пам'ять
Франко Сілецький, секр.

БАРНЕЙ ОГІНСКІ, член УНС Відд. 146 Т-ва ім. Івана Франка в Дітройті, помер 26-го лютого 1971 року на 61-му році життя. Покійний народився в Буттлер, Пенсилвенія. Став членом УНСоюзу в 1949 році. Полишив у смутку дружину Павлину, 2 синів, 1 дочку і 13 внуків. Похорон відбувся 3-го березня на цвинтарі св. Павла в Обосо, Міч.
Вічна Йому Пам'ять
Секретар

ФРЕНК МЕК КОРМІК, член УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, помер 21-го лютого 1971 р. на 55-му році життя. Покійний народився в Ню Йорку. Полишив в смутку дружину Гелен. Похорон відбувся на цвинтарі Кенсіко Валгалл, Ню Йорк, в Ню Йорку.
Вічна Йому Пам'ять
В. Вишиваний, секретар

АННА ХІМЧУК, членка УНС Відд. 341 Т-ва Ю. Головінського в Виндзор, Онт., Канада, померла 22-го лютого 1971 р. на 70-му році життя. Покійна народилася в Манітобі. Стала членкою УНСоюзу 31 травня 1958 року. Полишила в смутку мужа, синів Івана і Михайла і внуків. Похорон відбувся на цвинтарі у Виндзор, Онт., Канада.
Вічна Їй Пам'ять
Іван Хрін, секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 8-го ТРАВНЯ 1971 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — С. В. Вушковський.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького 158 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 216-218 Гренд Стр. Проситься вирівняти вкладки до 25 ц. м. — Н. Польний, предс., М. Кіт, рек. секретар.

НЕДІЛЯ, 9-го ТРАВНЯ 1971 р.

МОНЕССЕН, Па. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вулиці, 213 Скунмекер Аве. Проситься вирівняти членські вкладки. — П. Янковський, предс., М. Куць, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність — 163 Відд. о год. 12-ій дня в Домі Горожан, 847 N. Franklin Street. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — С. Фідик, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд., зараз по співаній Сл. Божій о год. 11:30 ранку в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — М. Молеський, предс., І. Жгута, кас., М. Вобечко, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок від Т-ва Дністер — 430 Відд., як слідує: 9 травня о год. 1-3 по пол. в УСТ Тризуб; 15 травня, в год. 7-9 веч. в Укр. Домі при 23-ій і Бравн вул. Проситься чл. вирівняти вкладки. — І. Кигицький, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6551. З літака бачать, що Вава вбив свого сина

— Ось так, мій сину, я сказав тобі ред, що я їх хотів, щоб ти почув — від мого хворого духа, поки помреш!

Там долі нічого не діється! Може вождь Вава переконає прощальним словом свого сина!

Гей, гей, Тарзане! Вава пробив списом свого сина! Мамбо лежить на землі!

Скажи, сотнику Дикий Коте, пільотові Ватсові, щоб мерщій приземлив нас, мерщій!